

עברות

המועצה האזורית הערבה התיכונה | גליון 85 | תשרי תש"ף | ספטמבר 2019

מי אמר שמגרשי משחקים הם לילדים? מגרשי הפטאנק בחצבה ובעין יהב מציעים גם למבוגרים שבינינו הזדמנות ליהנות מפעילות פנאי המאפשרת חיבור רב-גילי סביב משחק. אהרון איזיקסון מעין יהב וחנן אורן מחצבה מובילים זה שנה את הכנסתו של הספורט האירופי החביב הזה לערבה. עמ' 16

מה מביא צעיר אוסטרלי להצטרף
ל"עבודה עברית" בערבה?
עמ' 24

דפנה ברנע רומנו עם סיפורם של
הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים
עמ' 20

מוזמנים לעיין בדוח לתושב
לשנת 2018
עמ' 4

נחלת אבות מגיעה לערבה

(עידן, חצבה, עין יהב, צופר, פארן)

הסדרה נחלתית כוללת היתרי בניה בדיעבד, פעילות
הכרחית בעקבות כניסתו לפעולה של תיקון 16,
הפרדת מגרש מנחלה (פיצול), הוספת זכויות בניה,
אלו מקצת הפעולות אותן מקדמת חברת נחלת אבות
למענך ולמען עתיד משפחתך

המומחים
להסדרת
קרקעות

נחלת
אבות

החברה המובילה למושבים ונחלות

פנה/י עכשיו למומחים!

נסייע לך באיבחון הדרך להסדרה/
רישוי/לגליזציה/הוספת זכויות/שינוי
קו מגרש/פל"ח/פיצול ועוד... ועוד...

התקשר לקבל
רשימת ממליצים

התקשר לקבל
חוות דעת מקצועית
והחלטות רמ"י
העדכניות

ביקור בבית הלקוח -
חינם וללא התחייבות!

***5278**

היסמין 9 א', בנימינה, 3055327
טל. 04-6227744, פקס. 04-6228886
www.nachlat-avot.co.il

חברת נחלת אבות - החברה הגדולה והוותיקה בישראל למושבים ונחלות
בעלת מוניטין רב שנים, בעלת צוות מקצועי הכולל אדריכלים מומחים בתכנון
והובלת תב"עות במושבים, שמאים, רו"ח, יועצים כלכליים ושדרה ניהולית.

דבר ראש המועצה

שלום לכולם,

חלף חודש ראשון בכל מסגרות החינוך. לשמחתנו היה זה חודש לימודים מלא שסייע לחזרה לשגרת לימודים. עם פתיחת שנת הלימודים התבשרנו ממשרד החינוך שבית ספר "שיטים דרכא" זכה זו שנה שנייה ברציפות בפרס על הצטיינות בהישגים לימודיים, חברתיים וערכיים. זו תעודת כבוד לתלמידים, לצוותי החינוך ולמעטפת החינוכית כולה. עם החזרה למסגרות הלימודים התחילה גם הפעילות המגוונת במרכז קהילה. לשמחתי שיתוף הפעולה וההשלמה בין המסגרת הפורמלית למסגרת הבלתי פורמלית מאפשרים רצף חינוכי ומענה מותאם ושלם לכל ילד. אני מאחל לכולם שנת לימודים טובה ומלאה פעילות.

חגי תשרי מסמלים גם את פתיחתה של עונת התיירות בערבה. התיירות המתפתחת מסמנת לכולנו יעדים חדשים לפיתוח האזורי. אנחנו רואים צורך ואפשרות לקדם את התיירות החקלאית והתיירות המדברית הייחודיות לנו. לשם כך הוחלט להרחיב את מחלקת תיירות ולקלוט לתפקיד מנהלת מחלקת תיירות את מרב עמית ממושב עין יהב. אני מאחל למירב הצלחה בתפקידה החדש ועונת תיירות מוצלחת לכולם.

בארבע השנים האחרונות פעלה המועצה מול רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) להפחתת ערך הקרקע עבור נחלות חדשות ונחלות ותיקות בערבה התיכונה. ההחלטה לערער על ערך הקרקע שקבעה רמ"י התקבלה בעקבות שומות מקרקעין שקיבלו תושבי הערבה. שווי הנחלות הוערך בסכומים הגבוהים בהרבה ביחס לערך הריאלי של הקרקע. החודש, לאחר הערעורים שהגישה המועצה לאורך השנים, התבשרנו שוועדת ההשגות הארצית החליטה על הפחתת ערך הקרקע בכ-75% במושבים עידן, פארן ועין יהב. המשמעות עבור הנקלטים החדשים (כמו גם עבור בעלי הנחלות הוותיקים) היא חיסכון של מאות אלפי שקלים ואפשרות להמשיך את תהליך הקליטה, תשלום דמי היוון של הנחלות ורישום הזכויות על שמם. אני מודה לכם התושבים על ההבנה והסבלנות שגיליתם לאורך השנים שבהן הובלנו את המהלך. הבעת האמון והתמיכה שאנו מקבלים מכם מניעה את כולנו להמשיך קדימה. תודה למור זילברשטיין - מנהל הפיתוח של המועצה, על פעילותו המסורה למען תושבי הערבה וייצוג המועצה בכבוד מול הרשויות. ישר כוח.

החודש השתתפתי יחד עם מנכ"לית החברה לפיתוח - נעמי בקר, קב"ט המועצה - נדב איילון ונציגת גיוס משאבים של המועצה - תניה פונס אלון, בכנס השנתי של JNF ארה"ב שהתקיים השנה בווישינגטון.

כבכל שנה, השתתפו בכנס ראשי רשויות, נציגי ממשלה ישראלים ואמריקאים, שגריר ישראל בארה"ב, ודמויות בולטות מהתקשורת היהודית בארה"ב. בכנס לקחו חלק מעל ל-1000 תורמים ונציגי ארגונים שותפים ל-JNF ארה"ב. מעבר למפגש הבלתי אמצעי עם תומכים רבים כל כך בפיתוח ישראל בכלל והנגב בערבה בפרט, הכנס מאפשר לנו לחשוף את העבודה המשותפת עם JNF ארה"ב, לחזק קשרים עם שותפים קיימים וליצור קשרים חדשים. בשנה הבאה הכנס מתוכנן להתקיים לראשונה בישראל, וצפויים להגיע במסגרתו אלפי תורמים שיסיירו ברחבי הארץ על מנת להתרשם מהעשייה הרבה המתאפשרת בתמיכתם בכל תחומי החיים. נשמח לארח אותם בערבה ולחשוף בפניהם את הפיתוח הנרחב שנעשה בעזרתם באזורנו.

שנה חדשה בפתח ולכבודה אני מאחל לכל אחת ואחד מכם: שתהיה זו שנה של בריאות ואיכות חיים, שנה של פרנסה טובה ובשפע! שנה של הצלחות ובשורות טובות, שנה של משפחתיות, סבלנות ואהבה, שנה של בנייה, צמיחה והתרחבות, שנת ביטחון ושלום. שנה טובה ומתוקה לכולנו,

אייל בלום

תוכן עניינים

3 דבר ראש המועצה

4 חדשות ערבה

כתבות

16 משחק לכל גיל, משחקים פטאנק בערבה

20 קבוצת השווים, דפנה ברנע רומנו עם הורי חינוך מיוחד

24 מישראל לאוסטרליה ובחזרה, לימור שושני על גל קמינסקי-ויילר מ"עבודה עברית"

מדורים

26 אישון במדבר

27 עשינו עסק

28 ללוש

30 צפר צמרת

32 אבנים מתגלגלות

34 עשה זאת בעצמך

35 עת לכל חפץ

36 חיים ברשת

37 שירה

38 המוח: תשבץ היגיון וחידות

תוכן נוסף

40 לוח אירועים

עורכת

רינת רוזנברג

עריכה לשונית

צופית לדברגר

עריכה גרפית

סטודיו ערבה

מו"ל

המועצה האיזורית הערבה התיכונה

צילום שער

טורניר פטאנק בחצבה

צילום: עירית גבעון סלומון

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

כתובת ליצירת קשר

rinat@arava.co.il

לפרסום מודעות בעיתון, צרו קשר

traffic@arava.co.il

נועה 052-4260888

מנכ"לית המועצה

עם סיום ביקורת משרד הפנים לשנת 2018, אני מתכבדת להגיש את תמצית הדוחות הכספיים לשנת 2018, לעיונכם.
רויטל טריפלר, רו"ח, מנכ"לית המועצה

דוח שנת 2018 לתושב (הנתונים נכונים לחודש אוקטובר 2018)

מאזן			נתוני ביצוע התקציב הרגיל					
2017	2018	נכסים	הכנסות	תקציב 2018	ביצוע 2018	%	ביצוע 2017	%
7,063	10,215	רכוש שוטף	הכנסות עצמיות	31,032	36,865	69.68%	31,489	66.14%
232	243	השקעות	השתת' משרד החינוך	8,454	9,619	18.18%	9,984	20.97%
2,682	2,553	השקעות לכיסוי קרנות מתוקצבות ואחרות	השתת' משרד הרווחה	1,713	2,395	4.53%	1,660	3.49%
-	-	גרעון מצטבר בתקציב הרגיל	השתת' משרדי ממשלה אחרים	1,086	901	1.70%	1,611	3.38%
-	-	גרעון סופי בתב"ר	מענקים ומלוות	1,980	3,126	5.91%	2,863	6.01%
3,604	3,549	גרעונות זמניים נטו בתב"ר	סה"כ	44,265	52,906	100%	47,607	100%
13,581	16,560	סה"כ	הוצאות	תקציב 2018	ביצוע 2018	%	ביצוע 2017	%
2017	2018	התחייבויות	משכורות ושכר כללי	8,451	8,369	16.22%	7,717	16.22%
5,977	9,188	התחייבויות שוטפות	פעולות אחרות	20,628	25,942	49.67%	23,628	49.67%
3,787	4,642	קרן לעבודות פיתוח ואחרות	שכר חינוך	1,728	2,256	3.43%	1,632	3.43%
2,682	2,553	קרנות מתוקצבות	פעולות חינוך	9,982	12,273	23.73%	11,288	23.73%
135	177	עודף מצטבר בתקציב הרגיל	שכר רווחה	609	645	1.15%	548	1.15%
-	-	עודפים זמניים נטו בתב"ר	פעולות רווחה	1,647	2,069	3.31%	1,574	3.31%
12,581	16,560	סה"כ	מימון	320	304	0.60%	284	0.60%
2017	2018	עומס מלוות לסוף שנה	פרעון מלוות	900	1,006	1.89%	899	1.89%
5,134	7,247		סה"כ	44,265	52,864	100%	47,570	100%
דוח גביה וחייבים - ארנונה			עודף בשנת הדוח					
2017	2018						37	42
2,566	3,502	יתרת חוב לתחילת השנה	נתוני ביצוע התקציב הבלתי רגיל					
25,997	28,928	חיוב השנה	2017	2018				
-3,275	-3,403	הנחות ופטורים שניתנו	-3,816	-2,604	עודף (גרעון) זמני לתחילת השנה			
25,288	29,025	סך לגביה	14,339	17,960	תקבולים במהלך השנה			
21,786	26,794	גביה בשנת הדוח	13,127	18,905	תשלומים במהלך השנה			
3,502	2,231	יתרת חוב לסוף השנה	-2,604	-3,549	עודף (גרעון) זמני לסוף השנה			
566	587	חובות מסופקים וחובות למחיקה	2017	2018				
4,068	2,818	סה"כ יתרות לסוף שנה כולל חובות מסופקים			% הגרעון הנצבר מההכנסה			
58%	78%	(*) אחוז גביה מהפיגורים	10.78%	13.70%	% עומס המלוות מההכנסה			
90%	94%	(*) אחוז גביה מהשוטף	12.55%	17.37%	% סך ההתחייבויות מההכנסה			
86%	92%	(*) יחס הגביה לחוב הכולל	12,757	13,795	הוצאה ממוצעת לנפש בש"ח			
38	39	ממוצע ארנונה למגורים למ"ר	61	65	מספר משרות ממוצע			
דוח גביה וחייבים - ארנונה			כללי					
2017	2018		3,729	מספר תושבים שנה קודמת				
3,832	מספר תושבים (נכון ל-10.18)							
966	מספר משקי בית							
1,500,000	שטח שיפוט (דונם)							
7	דירוג סוציאקונומי							

(*) השיעורים מחושבים ללא חובות מסופקים וחובות למחיקה

תוכניות לימודים ומרחבי למידה חדשניים

צילום: באדיבות קרן אתנה

טקס פתיחת שנת פעילות של תוכנית "ארגז כלים דיגיטלי"

הספר, התלמידים יעבדו עם מחשבים ניידים של בית הספר, יצפו בשיעור שאותו ילמדו מורים ממרכז הארץ, איש צוות של בית הספר ילווה את הכיתה ויהיה נוכח בשיעורים ויהיה זמין לעזרה בתרגול לפי הצורך. במהלך השנה יגיעו המורים לערבה מספר פעמים, למפגשי לימוד עם התלמידים. אנו מקווים שבעקבות הגברת הלמידה המקוונת, התלמידים יחשפו גם לפרויקט השיעורים הפרטיים של משרד החינוך ברשת, אשר נותן מענה במקצועות לשון, אנגלית ומתמטיקה בשעות אחר הצהריים. בדרך זו התלמידים יזכו לעוד שעות תרגול, מעבר לשעות בית הספר.

השנה תחל לפעול בבית הספר תוכנית "עיר אקדמית" בשיתוף אוניברסיטת תל אביב ובתמיכת המועצה. התוכנית משלבת לתוך שיעורים במקצועות הבגרות השונים, קורסים מקוונים (מבוא למדעי הפסיכולוגיה, ממה מורכב העולם: מבוא לכימיה כללית והשכלה כללית - מבוא לאנרגיה מתחדשת) שיועברו ברמה אקדמית על ידי מומחים מובילים בתחומם. התוכנית נועדה לחשוף את התלמידים לתכנים ולמידה אקדמית שייסייעו להם בבחירה של מסלול אקדמי בהמשך. הלמידה המקוונת פועלת במקומות רבים בעולם ונראה שעבורנו מודל זה יכול להיות בעל ערך רב. את תוכניות הלמידה המקוונת מלווה נדב טורי מטעם מחלקת החינוך ובית הספר.

פתיחת שנת לימודים כסדרה דורשת עבודה רבה ומאומצת שרובה נעשה מאחורי הקלעים. מחלקת התחזוקה של המועצה בהובלת שמעון פחימה ואבות הבית אשר עמר ואורן בורנשטיין עבדו במהלך הקיץ לשפץ ולהכין את

ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית. תלמידי בית הספר יזכו השנה לשיעורי מחשבים ברמה מתקדמת ומתוגברת שייסייעו להם ברכישת מיומנויות וכישורי למידה עצמאיים. **חינוך מיוחד:** 24 גננות ומורים מבית הספר היסודי ומהתיכון המשלבים תלמידי חינוך מיוחד במערכת החינוך בערבה, השתתפו בטקס שהתקיים במרכז וידור לכבוד פתיחת פעילות תוכנית "ארגז כלים דיגיטלי" למורה. קרן אתנה, המובילה את התוכנית, מעניקה למשתתפיה איפד איש ו-120 שעות השתלמות מקיפה הנותנת מגוון כלים ואפשרויות לעבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים ופתיחת בפני אנשי החינוך מגוון נוסף של מענים לילדים. בתמיכת המועצה הצטרפנו לעשרות מועצות מקומיות ועיריות המפעילות את התוכנית במטרה להביא לשילוב רחב ומגוון של ילדי חינוך מיוחד במערכת החינוך.

את פרויקט חידוש חדר המחשבים ואת תוכנית "ארגז כלים דיגיטלי" מנהלת דפנה ברנע-רומנו, רכזת חינוך מיוחד ופרויקטים במחלקת החינוך.

חטיבת ביניים ותיכון שיטים דרכא: לנוכח האתגר שבגיוס מורים מקצועיים, אנו פועלים לפיתוח תוכניות למידה חדשניות. בשנה שעברה פעלו בהצלחה שתי תוכניות למידה מרחוק - מתמטיקה ומדעי המחשב. השנה תפעל תוכנית נוספת של למידה מרחוק בלשון לשכבת י"א. זהו פרויקט חלוצי אליו נרתם משרד החינוך, אשר גייס גם את חברת אלנט המפתחת של התוכנית, ובשיתוף רשת דרכא ומחלקת החינוך. השיעורים יתקיימו בבית

שנת הלימודים תש"ף נפתחה ב-1 בספטמבר. ילדי הערבה מהגיל הרך ועד התיכון שבו מהחופשה אל מסגרות החינוך ב-23 גנים, בבית הספר היסודי שיטים, הכולל את מסלול וולדורף ובתיכון "שיטים דרכא". לתלמידים חיכו צוותי החינוך המסורים יחד עם נשות ואנשי חינוך חדשים שהצטרפו אלינו השנה. לגנים הצטרפו גננות חדשות ומובילות גנים לצד גננות ותיקות ומנוסות וסייעות רבות הממשיכות ותורמות ליציבות ואיכות החינוך בגיל הרך. בבית הספר התיכון נקלטו מספר מורים חדשים וגם בוגרת של בית הספר שחזרה לערבה והצטרפה לבוגרים נוספים שלנו בצוות מורי התיכון והיסודי. מערכת החינוך בערבה מתחדשת השנה במספר תוכניות לימוד והעשרה חדשות ובמרחבי לימוד חדשניים.

בגיל הרך: גם השנה ילדי הגנים יצאו לטיולים בסביבות הגנים ובמרחבי הערבה במטרה לחבר את הילדים לסביבת חייהם, לטבע ולטיולים. לאחר שהתקיימה בשנה החולפת תוכנית "גן בטבע" במושב עידן, אנחנו מקדמים את הפעלת התוכנית גם בגנים נוספים, בתמיכת שותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית. התוכנית מעודדת את הגננות לצאת יום בשבוע לפעילות בטבע בשילוב של פעילות לימודית, חווייתית.

בבית הספר היסודי: צוות בית הספר פועל למען פיתוח מרחב מותאם לתלמידי כיתות א-ב, מרחב שייסייע לשילוב ומעבר מיטבי מהגן אל בית הספר. המרחב המותאם, בשילוב עם תוכנית מעברים, יתנו מענה שלם למעבר הילדים מהגן אל בית הספר.

מרחבי למידה חדשניים: בימים אלו נחנך חדר מחשבים חדש בבית הספר היסודי. החדר עבר שיפוץ וריהוט מחדש וצויד במחשבים חדשים, מקרן אינטראקטיבי ורשת אלחוטית מתקדמת, על מנת לאפשר למידה מותאמת למיומנויות במאה ה-21. החדר שופץ וצויד בתמיכת המועצה, משרד החינוך ושותפות

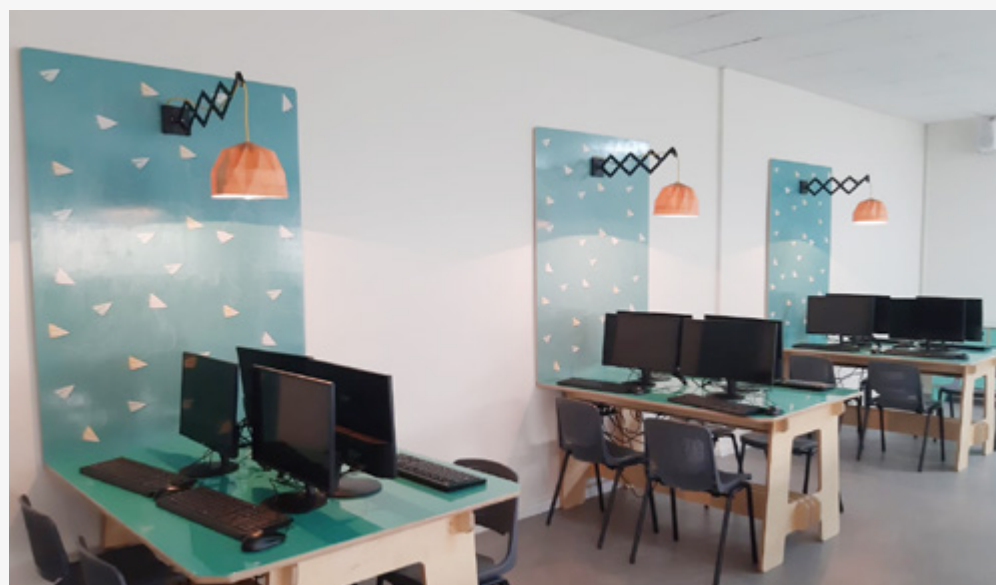
חינוך - המשך

מרחבי הלימוד וסביבת בתי הספר. המנהלות והמנהלים - אפרת שחר, רז לחוביצר, עדי קינן, ודיתה בראונשטיין - יחד עם הרכזות וצוותי החינוך, שקדו במחשבה ובמעשה לאורך הקיץ על רעיונות ותוכניות, פתרון של אתגרים ושמירה על קשר עם התלמידים. צוות מחלקת החינוך עבד במהלך הקיץ כדי לפתור בעיות ולהוציא לפועל את כל התוכניות. כל אלו יחד אפשרו לכולנו פתיחת שנת לימודים חגיגית ומשמחת. תודה גדולה לכל העושים במלאכה.

בברכת שנה טובה.

אלעזר וצוות מנהלי החינוך.

"מכל הרגעים בזמן למצוא אחד לאחוז בו, להגיד שהגענו, תמיד לזכור לרגע לעצור ולהודות על מה שיש" (עידן רייכל).

צילום: דפנה ברנע-רומנו

חדר המחשבים המחדש

גיל שלישי בריאות והתנדבות

גיל שלישי

משרד הרווחה ובתמיכת המועצה האזורית. הפעילות תתקיים גם בשעות אחר הצהריים בשלושה ימי פעילות שיכללו חוגים, סדנאות והרצאות. יום שלישי בכל שבוע יוקדש לסיורי "שביל ישראל", למפגשי יוצרים במסגרת "סינמטק ערבה" ולסרטי קולנוע עכשוויים שיוקרנו ב"קולנוע ערבה". מוזמנים להשתתף ולקחת חלק.

תוכנית הפעילות השנתית לגיל השלישי של "הקתדרה לוותיקי הערבה", נפתחת זו השנה השמינית עם מיטב המרצים, המנחים והתכנים המגיעים אלינו לערבה. הפעילות תתקיים לאורך כל השנה ותכלול גם "קתדרה של החופש הגדול" בחודשי הקיץ ופעילות בתקופה שלפני חגי תשרי. גם השנה הקתדרה תפעל בבקרים בסבסוד "מועדון מופת" של

"הקתדרה לוותיקי הערבה" ממשיכה לשנת פעילות שמינית

בריאות

הרפואה. בנוסף התקיימו הרצאות ומפגשים לגיל השלישי עם הסבים והסבתות בנושא: תזונה, התפתחות ומצבי חירום של ילדים ונוער ו"קפה בוקר" לאימהות לאחר לידה בנושא תזונה תינוקות ופעוטות. ביקורן זו השנה השנייה הוא פרי שיתוף פעולה של מחלקות המועצה בהובלת מחלקת גיוס משאבים וכחלק מתוכנית "אפשריברא" בקהילה.

עירית שחר

מנהלת מחלקת גיל שלישי, בריאות והתנדבות

ספיר, מומלץ להתעדכן בהודעות השוטפות אשר מתפרסמות באפליקצית הערבה ובאתר המועצה או לפנות למזכירות מרפאת ספיר בטלפון 08-6592223.

בתחילת ספטמבר אירחנו את ידידותינו מ-JNF ארה"ב - הרופאה ד"ר דנה סלס והאחות אנט וקראו - לשלושה ימים של מפגשי העשרה לקהילה ולצוותי הרפואה. ביקורן השנה התמקד ברפואת נוער וגיל ההתבגרות. התקיים סבב הרצאות ביישובים להורי המתבגרים במקביל למפגש העשרה שנערך לצוותי

רופאה חדשה במרפאת ספיר

לאחרונה נקלטה לעבודה במרפאת ספיר ד"ר שי וולף מפארן - המתמחה ברפואת משפחה. ד"ר וולף תקבל מטופלים במרפאת ספיר בשעות הבוקר ותסייע בגיבוי לשאר מרפאות היישובים, ולעבודות רופאי המשפחה האזוריים - ד"ר מיכאל רבקין וד"ר אודי הר-שמש. לקביעת תור וקבלת מידע על שעות עבודתה ועל שעות קבלת קהל במרפאת

מסכמים את הקיץ ופותחים שנת פעילות

הסתיים קיץ עשיר בפעילויות לכל הגילים: קייטנות, מחנות, טיולים, מגוון פעילויות נוער, הצגות, קתדרה של החופש הגדול לגיל השלישי, קולנוע ערבה למבוגרים, וכל זאת לצד הכנות והתארגנויות לשנת הפעילות החדשה. פעילות הנוער בקיץ החולף הוקדשה ברובה לבני הנוער הבוגרים במטרה לספק עניין ומפגש בטוחים ומהנים, ולהפחית שעמום וחיפוש אחר ריגושים מסוכנים. תוכנית "בא בלילה" התקיימה מדי יום חמישי בלילה, כל שבוע ביישוב אחר, סביב נושא אחר: סדנת ג'לינג, שירה בציבור לילית, ערב פיצות, סטנד אפ, מסיבת בריכה ועוד. לשמחתנו, ההשתתפות הייתה גבוהה ויפה. התוכנית התקיימה כחלק מפעילויות להב"ה - למניעת מצבי סיכון - המשותפות למחלקת הנוער ולמחלקת לשירותים חברתיים, בריכוזה של נועה אוסטר.

50 חניכי שכבות ט-יב השתתפו ב**רפסודיה** בכנרת. הרפסודיה התקיימה במשך שלושה ימים בארגון התנועה הקיבוצית. החניכים בנו כלי שיט המסוגל להשיט 25 אנשים. הבנייה התבצעה לצד פעילות חברתית, בישול עצמאי של ארוחות וחלוקת אחריות של בני הנוער על המשימות השונות. בתום הבנייה יצאו לשיט לצד השני של הכנרת שתי רפסודות יפות של הערבה. השיט הסתיים בהצלחה ובתחושת מסוגלות גבוהה.

בחודש אוגוסט התקיים **מחנה מוזיקה** ייחודי בערבה. 25 תלמידים, מהערבה ומחוצה לה, השתתפו בחמישה ימים אינטנסיביים של למידה ויצירה מוזיקליים מבוקר עד ערב, לצד מפגש חברתי רב-גילי. התלמידים ניגנו יחד בהרכבים מוזיקליים והשתתפו בסדנאות כמו - יסודות הניצוח, בניית חלילים, כליזמרים ומוזיקה דרום אמריקאית. ביום האחרון התקיים קונצרט שביטא את העבודה המקצועית הרצינית שנעשתה לאורך השבוע. תלמידי מרכז המוזיקה הבוגרים התנדבו להדריך וללוות את התלמידים הצעירים, היה זה שבוע מחמם לב של עשייה חינוכית ויצירה מוזיקלית ברמה גבוהה.

בימים אלו, עם פתיחתה של שנת הפעילות החדשה, נפתחות מחדש קבוצות פעילות ייחודיות לגיל תיכון: קבוצת נערות בכיתות ח-ט, קבוצת נערים בכיתות ט-יב, ומועצת הנוער האזורית שבה לפעול לטובת קידום תרבות פנאי בריאה לנוער ומעורבות חברתית. **שנת הפעילות תש"ף יצאה לדרך**. מאות תלמידים השתבצו בחוגים, פעילויות, קבוצות אימון ולימוד. מדי יום, בתום יום הלימודים בבתי הספר, מגיעים ילדים ובני נוער למרכז קהילה לפעילויות השונות, וגם לארוחת צהרים ב"מטבח".

במחלקת הספורט פועלים השנה 10 ענפי ספורט שונים: כדורסל בנות, כדורסל בנים, ג'ודו, טניס, טריאתלון, כדורגל, כדורעף, כושר קרבי, התעמלות לגיל הרך וחדר כושר. בנוסף יפתחו קורסים לקהל הרחב בנושא אורח חיים בריא. הקורסים מוכרים לגמול למורים, והם יונחו על ידי יאיר קרני.

במרכז המוזיקה מתקיימים חוגי מוזיקה ב-14 כלי נגינה שונים ובהרכבים מוזיקליים ייצוגיים: פסנתר, אורגנית, אקורדיון, חלילית, חליל צד, סקסופון, קלרינט, צ'לו, כינור, גיטרה, עוד, מפוחית, מלודיקה, תופים ופיתוח קול. מומלץ מאוד ללמוד לנגן מכיתה ג ומעלה. מחקרים מראים כי לימוד נגינה מעודד חיווט במוח המשפר יכולות מתמטיות, קריאה, הבנת הנקרא וריכוז, ואף מעלה את מנת המשכל. נגינה מומלצת מאוד בכל גיל ומשפרת בריאות. **בבית הספר למחול** ממשיכים גם השנה לימודי המחול בשני הסלולים: המסלול המלא ומסלול street. במסלול המלא ימשיכו להתקיים סדנאות, פרויקטים, תוכנית מצוינות ומגמת מחול בהיקף של 5 יחידות לימוד לבגרות. במסלול street תיפתח השנה קבוצת מצוינות "הגרופ", שתעבוד על רפרטואר ריקודים להופעות בערבה ומחוצה לה.

במחלקת התיאטרון נפתחו השנה קבוצות גם לכיתה ה' ומעלה. להקת תאטרוןנוער לכיתות ח-ט תעמיק את עבודתה ותתרחב ליומיים בשבוע, התיאטרון הקהילתי למבוגרים ימשיך ליצור בצוותא הפקות מקוריות חדשות.

במחלקת האומנות נפתחו חוגי ציור מכיתות ד ומעלה. השנה כיתה ה' תצייר ותיצור במקביל לקבוצת ילדים בדואים מהיישוב ערערה בנגב. שתי הקבוצות תפגשנה במהלך השנה לסדנאות ציור משותפות.

במחלקת מדע והעשרה נפתחה מחדש תוכנית דה וינצ'י הפועלת פעמיים בשבוע, ומציעה קורסים איכותיים במדע ובאומנות. התוכנית התרחבה השנה גם לכיתות ד-ו בקורס מייקרוס ובנבחרת רובוטיקה שתשתתף בתחרויות מחוץ לערבה. קבוצות האקולוגיה למצטיינים הרחיבו את שורותיהם לתלמידים חדשים, במרכז make ערבה במו"פ יפעלו קורס מייקרוס לכיתות ז-ח ויפתחו קורסים ולמבוגרים.

בימים אלו פורסמו תוכנית הקתדרה לגיל השלישי ותוכנית התרבות והאירועים, המשלימות את תוכנית הפעילות המתוכננת לשנה זו. אנחנו מזמינים אתכם להצטרף ללמידה, התפתחות ומימוש היכולות הטמונות בכם בתחומים השונים. אף פעם לא מאוחר מדי! שנת פעילות פורייה,

אילת להב ביגר
מנהלת מרכז קהילה ערבה

צילום: אריק מורדכוביץ

מחנה מוזיקה בערבה

זהירות, אש!

בשבועות האחרונים פרצו מספר שריפות ברחבי הערבה. חלקן בשטחים פתוחים וחלקן בתוך היישובים בסמיכות לבתים. בעונה זו, סכנת השריפות גבוהה במיוחד - היובש, הרוחות החמות ביום ומשבי הרוח החזקים בלילה עלולים ללבות להבות ולהגדיל את הנזק ואת הסכנה. למזלנו, לא היה נפגעים באף אחת מהשריפות הללו. אנו מבקשים מכם להיות ערניים לסכנה וערוכים למניעתה. ודאו כי בבתי העסק, במבנים החקלאיים וגם בבתי המגורים יש צינורות כיבוי ומטפים, לא רק בשביל הביקורת שתגיע, אלא כדי להציל חיים. מטף תקין וגלגלון שמחובר למקור מים, יכולים לעשות את ההבדל בין נזק הפיך לנזק בלתי הפיך, ואת ההבדל בין חיים למוות. בספיר מוצב צוות כיבוי המאויש עם שני לוחמי אש בכוננות לקריאה 24 שעות 7 ימים בשבוע,

עם כבאית מלאה ומצוידת. בכל מושב ישנו נגרר כיבוי, חלק מהמושבים לקחו על עצמם להקים צוות מתנדבי כיבוי רציני וזמין. אנו מפצירים בחקלאים לא להדליק ערמות גזם ולפנות את הפסולת מהשטחים החקלאיים למקום המיועד לכך. מעבר למפגעים החקלאיים והפגיעה בסביבה, פוטנציאל ההתלקחות של ערמות גזם שאינן מפונות למקום פינוי מסודר עלול לעלות בחיי אדם.

לאחר קורס שנמשך כמעט 8 חודשים, עברו את מבחני ההסמכה 16 חובשים מתנדבים חדשים. ברכות לעמית קוניוק ממושב עידן; שמחה הרמס מעיר אובות; גולן קרקוקלי, סער זוהר, נדב אילון ויהונתן נריסנה ממושב חצבה; גלעד דותן, רוני פריד ואריאל שניידר ממושב עין יהב; רזיאל לוי, אדווה שריקי ויאיר בן זימן מספיר; ברכה קרני, יוסי וסתר יעקב מצוקים; ולאלירן וורביצ'ק ממושב פארן.

תודה ענקית לאלי שריקי, חובש בכיר במד"א שהעביר את ההסמכה לאורך כל הקורס ולא ויתר לאף אחד עד שכולם יהיו מוסמכים ומקצועיים מספיק על מנת לקחת חלק בצוות הכוננים שלנו בערבה.

שימו לב: הפנייה הראשונה של כל תושב בערבה אשר נתון במצב מסכן חיים, צריכה להיות לטלפון 101. צוות של מטפלים יגיע אליכם במהירות. הטיפול בכם עומד בראש סדר העדיפויות שלנו צוותי הרפואה מגיעים לכל קריאה ומאבחנו את המצב. בהתאם לצורך ייתן טיפול במקום ואף יתבצע פינוי. הצוות מגדיר את אופי הפינוי המתחייב (פינוי מהיר, פינוי מוסק או פינוי רגוע ואיטי יותר), במרבית המקרים, לאחר טיפול ראשוני מתאים, ניתן לקבוע אל נכון את אופי ודחיפות הפינוי לאחר התייעצות והנחיות של מד"א ועל ידי המוקד הרפואי שלו. צוות החובשים שלנו, הוותיקים והצעירים, מסורים לטפל בכם ביעילות, במקצועיות ובמסירות. בריאות לכולם

נדב אילון
קב"ט

מה עושים עם כביש 90...
מ-1 ביולי עד 5 בספטמבר התרחשו במקטע העובר בין צומת הערבה לצומת מנוחה 10 תאונות דרכים עם 30 פצועים בדרגות פציעה שונות. סעו בזהירות.

צילום: אסנת סלע

שריפה בחצבה

שירות ייעוץ לאזרח

ייעוץ וסיוע בסבך הבירוקרטי

החל מחודש מאי השנה פועלת בערבה תחנת שירות ייעוץ לאזרחים - שי"ל. התחומים שבהם ניתן לקבל ייעוץ מתמקדים בדיני עבודה, שירותי המועצה, משפטים, מידע ראשוני על ביטוח לאומי והוצאה לפועל. התחנה פועלת על בסיס יועצים מתנדבים

קהל. נשמח לצרף לשירותינו מתנדבים נוספים המעוניינים לתרום מזמנם ומהידע שלהם לטובת הציבור. מוזמנים ליצור קשר בטלפונים: 052-3666666, 077-6449413 ובדואר אלקטרוני: shilarava20@gmail.com

נגה גבורי
מנהלת שי"ל ערבה תיכונה

תוכנית "נתיבים בהתבגרות"

המחלקה לשירותים חברתיים פתחה לאחרונה את תוכנית "נתיבים בהתבגרות". התוכנית מאפשרת ליווי, ייעוץ וטיפול באתגרים העולים בגיל ההתבגרות למתבגרים עצמם ולסביבתם - הורים, משפחה ומערכות חינוכיות. התוכנית מאפשרת סבסוד משמעותי למפגשים עם מטפלים מומחים והיא חלק ממערך השירותים הניתנים לבני הנוער והוריהם במסגרת תוכנית להב"ה. המעוניינים מוזמנים לפנות למחלקה לשירותים חברתיים בערבה, לעו"ס סתיו קרטג'נר מרכזת התוכנית בטלפון 08-6592233.

השתלמות צוות חירום יישובי (צח"י) בפארן: בחודש יולי התקיימה בפארן השתלמות לצח"י

של היישוב בהנחיית הפסיכולוג הארגוני ד"ר יורם גלי. צח"י הינו צוות החירום היישובי לשעת חירום. מטרתו להחזיר את היחיד, המשפחה והקהילה לחיי שגרה מהר ככל האפשר תוך שימוש בכוחות הקיימים בתוך היישוב. פעילות צח"י מגבירה את חוסנו של היישוב ואת חוסנם של התושבים. במהלך ההשתלמות עלו שאלות בנוגע לאירועי חירום ברמה היישובית, דרך ההתמודדות עימם וכיצד לסגל מבנה צח"י מתאים לערבה. תודה לרינה פרץ גל מזכירת מושב פארן ולמתנדבים החברים בצוות על סיעור מוחות פורה.

תוכנית לליווי, ייעוץ ושיקום האזרח הוותיק בקהילה: בשיתוף מחלקת הבריאות, אנו פועלות למציאת פתרונות עבור אזרחים ותיקים שחוו אירועי בריאות משבריים וזקוקים לשיקום בקהילה. בחודש אוגוסט התקיימה פגישה

משותפת עם ד"ר שירית אופיר - מומחית ארצית בתחום השיקום במטרה לקדם את הקמתה של תוכנית ליווי וייעוץ בתחום השיקום בערבה ולהרחיב את רצף השירותים המוצע לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים בקהילה. נרי מזור מעין יהב, מרפאה בעיסוק בתחום שיקום מבוגרים, תלווה ותסייע בהקמתה של התוכנית.

לסיום, תודה מיוחדת לאיה פויכטונגר תושבת פארן שסיימה לאחרונה את הליווי בהתנדבות של פרויקט חיבו"ק (חיבורים קהילתיים) בערבה. איה ליוותה ובנתה עימנו את מערך הפרויקט בערבה וריכזה את צוותי החיבוק המושביים. הפרויקט ממשיך לפעול בליווי המחלקה. תודה.

דורית לוביש

מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים

שנה חדשה בפרם אורסולה

זמני פתיחה חגי תשרי

29.9 ע. ראש השנה | סגור

30.9-1.10 ראש השנה | 13:00-22:00

8-9.10 כיפור | סגור

13.10 ע. סוכות | סגור

14-21.10 חוה"מ סוכות | 13:00-22:00

החברה לפיתוח ובניין הערבה

התחדשות במחלקת התיירות

התיירות מהווה ענף גדל וצומח בערבה בסמוך לחקלאות. מתוך הבנה והכרה של הפוטנציאל הגלום בתיירות המדברית ובנישת התיירות החקלאית התופסת תאוצה בכל העולם בעיקר באזורים שמיתגו את עצמם, כמו עמק נאפה בקליפורניה (כרמים ויין) ואזורים תיירותיים נוספים, החליט דירקטוריון החברה לפיתוח

הנדרשים. מירב עמית ממושב עין יהב מונתה למנהלת המחלקה ונכנסה לתפקידה בתחילת חודש ספטמבר כשהיא מביאה איתה ניסיון בתחום פיתוח תיירות והייתה שותפה לשינוי שהוביל מושב עין יהב בתחום התיירות וההתארגנות התיירותית ביישוב.

נעמי בקר
מנכ"לית

על צורך לבצע שינוי מהותי בתחום התיירות במועצה. כחלק מתהליך זה נערך סקר בין התיירנים לבחינת ניהול התיירות במועצה והתחומים שאותם יש לקדם. בעקבות הסקר הוכנה תוכנית הכוללת שינויים ארגוניים וניהוליים של תחום התיירות בערבה. אנו מאמינים כי ניתן להרחיב ולפתח את התיירות בערבה, ועל מנת להוביל מהלך משמעותי הוחלט בין היתר על הרחבת מחלקת תיירות ומינוי מנהלת מחלקה שתוביל את המהלכים

פיתוח

התקבל ערעור המועצה על שומות רמ"י לנחלות

החל משנת 2014 נדרשו רוכשי נחלות חקלאיות חדשות בערבה לשלם דמי היוון בסך 31% מערך הקרקע, כתנאי לביצוע עסקה ישירה של המתיישב עם רמ"י (רשות מקרקעי ישראל) ל-49 שנה. השומות שהתקבלו לנחלות חקלאיות משנת 2014 והלאה עמדו על כ-1 מיליון ש"ח, סכום לא סביר לערך נחלה חקלאית בערבה. המועצה האזורית ערערה על גובה השומות והובילה במשך 4 שנים מאבק בהחלטת רמ"י. המאבק צלח ובתחילת החודש התקבלו ההשגות של המועצה בוועדה הארצית וערך הקרקע הופחת ב-75%, ויעמוד מעתה על כ-300,000 ש"ח. שינוי זה משפיע על כל בעלי הנחלות החקלאיות, בכל היישובים בערבה, כאשר הם מבקשים לבצע רישום הזכויות בנחלה על שמם ונדרשים לשלם דמי היוון.

קליטה ועבודות פיתוח לשלב ג' בצוקים: 17 משפחות רכשו מגרשי מגורים במסגרת תהליך הקליטה ליישוב זאת בזמן שעבודות העפר בדרכים ובמגרשים נמשכות ומתקדמות אל החלק הצפוני של ההרחבה ושדרוג תחנת השאיבה בכניסה ליישוב.

תב"עות חדשות ליישובים חצבה ועידן: במסגרת תקציב תכנון שניתן ממשרד השיכון, אנו מקדמים תכנון ליישובים עידן וחצבה. התוכניות

צמיחה דמוגרפית

מפגשי מתעניינים במעבר לערבה

תהליכי שיווק הערבה כיעד לקליטת משפחות מתבצעים בכמה מישורים: ברשתות חברתיות, "מפה לאוזן", בפרסום בעיתונות ובפעולות יחסי ציבור ובמפגשי מתעניינים. בשנה הקרובה נקיים כשניים עד שלושה מפגשים כאלה. למפגש הראשון שמתקיים ב-27 בספטמבר נרשמו למעלה מ-10 משפחות והוא יכלול יריד חברות בנייה, מעצבי פנים ואדריכלים. בחודש שעבר אירחנו את מלגאי אפ"ק מתנועת "בארצנו" (תנועת ההתיישבות של בוגרי המכינות). המלגאים צפויים לרכז קבוצות התיישבות בארץ. במסגרת הסיור הם נפגשו עם מנהלי המועצה, תושבים ויזמים ונחשפו לאתגרים ולהזדמנויות להתיישבות במועצה.

יונתן נריסנה
רכז צמיחה דמוגרפית

צילום: יונתן נריסנה סיור מלגאי בארצנו

ההזמנה לקבלת הצעות במכרז פומבי

פרסום מגרשים - מנהל מקרקעי ישראל:

חכירת 2 מגרשים למסחר

מס' 301,302

בפארק ספיר

מכרז מספר בש/2019/249

רשות מקרקעי ישראל מזמינה בזה הצעות לחתימה על חוזה חכירה ל-49 שנים עם אופציה להארכה לעוד 49 שנים, בגין השטח שפרטיו בעת פרסום המכרז הם כדלהלן.

פרטים נוספים ניתן למצוא באתר רשות מקרקעי ישראל מחוז דרום לפי מס' מכרז

נמצאות לקראת דיון במליאת הוועדה המקומית ולאחר מכן יוגשו לוועדה המחוזית. התב"עות החדשות יגדילו את שטח המשבצת הצהובה בכל נחלה ל-2.5 דונם ויסדירו שימושי פל"ח בנחלה.

מור זילברשטיין
מנהל פיתוח

החברה לפיתוח ובניין הערבה

מרכז המשתלמים

שנה חדשה בקמפוס חדש

שנת הלימודים במרכז המשתלמים החלה בסימן חנוכת הקמפוס החדש. בקמפוס 4 כיתות חדשות והוא מאפשר את הגדלת מספר

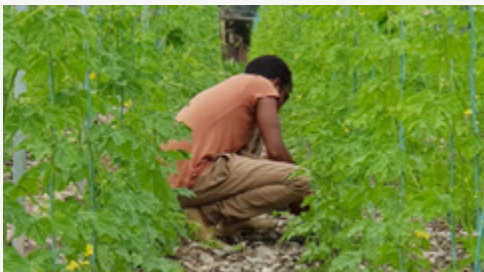
הקבוצות המשתתפות בכל יום לימודים ומחזק את האווירה הלימודית והקשרים בין הקבוצות השונות.

מרכז המשתלמים מפעיל השנה 3 תוכניות:
1. תוכנית הלימודים לדיפלומה
2. תוכנית מצטיינים - מיועדת לקבוצת מנהיגות

3. תוכנית הלימודים לתואר שני בשיתוף אוניברסיטת ת"א
צוות מרכז המשתלמים מונה למעלה מ-50 איש ואישה מתושבי הערבה.

חני ארנון
מנהלת מרכז משתלמים

פרויקטים של בוגרי המרכז ברחבי העולם

ויקטור - בוגר המרכז ממזרח טימור, הקים חווה חקלאית המספקת עבודה ל-20 איש. בחווה פועלת משתלה, בשלב זה מגדלים בה עגבניות ובונים מנהרות להמשך הפיתוח.

קבוצת בוגרים מקניה הקימה בקניה יזמות חקלאית. שם הפרויקט שלהם: PELEGALILI AGRIpreneurs, על שם המשק שבו ביצעו את הכשרתם. הפרויקט שהקימו משתרע על שטח של כ-25 דונם והם מגדלים פלפל, קייל וירקות מקומיים ומקיימים בו הדרכות לחקלאים צעירים.

קורנליה - בוגרת המרכז מאינדונזיה, הקימה משק לגידול למון גראס להפקת שמן ארומטי

להשכרה במחירים אטרקטיביים

החברה לפיתוח מציעה להשכרה שטחים, משרדים, מחסנים ומתחמי תעסוקה

א. התעשייה ספיר - מוצעים להשכרה:

• משרדים בשטח של כ-20 מ"ר • מחסנים/שטחים לתעסוקה בהאנגר • עמדות עבודה במתחם "האב ערבה" הצפוי להיפתח אחרי החגים

צוקים - מוצעים להשכרה:

• מתחמי עסקים במסגרת פרויקט חאן תעסוקות שלב ב', הנמצא בכניסה ליישוב • חללים בגודל 50-100 מ"ר • צפי לסיום בנייה: נובמבר 2020

המועצה האזורית
הערבה התיכונה

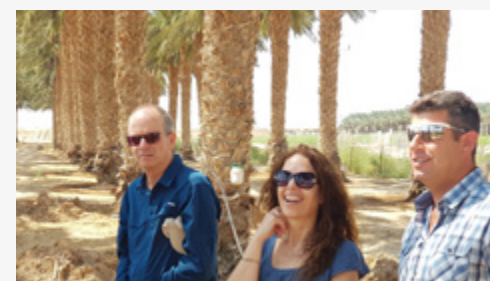
לפרטים נוספים - גלי כהן | 054-4265265 | galic@arava.co.il

הועדה חקלאית

פיתוח ענף התמרים

העונה החקלאית כבר כאן, גדיד התמרים בעיצומו, ביישובים הצפוניים החלו קטיפי תוצרת הסתיו, ובימים הקרובים יחל קטיפי הפלפל ביישובים הדרומיים. שתהיה עונה מוצלחת לכולנו!

תמרים: המחלקה לאסטרטגיה במשרד החקלאות הגיעה בתחילת ספטמבר לסיום שנינו המרכזי היה ענף התמרים בערבה.

סיום החטיבה לאסטרטגיה של משרד החקלאות
צילום: אברהם מירילה

פועל יחד עם שולחן עובדים זרים בהתאחדות חקלאי ישראל מול משרד החקלאות, על מנת להציב את דרישותינו הכוללות, בין היתר, מעורבות בגיוס העובדים הזרים, ואפשרות להבאת עובדים ממדינות נוספות. במסגרת תקופת הבחירות לכנסת, ניצלתי את הגעתם של נציגי המפלגות לאזור על מנת להשמיע ולהראות להם את המציאות שעיימה מתמודדים החקלאים המעסיקים עובדים זרים. אני מקווה שהיכרותם עם הנושא תסייע לנו לבצע את השינויים המתבקשים בנושא זה במהרה.

החברות הירוקות נמצאות בטיפול משרד החקלאות ומשרד הפנים והקצאות העובדים הזרים יפורסמו במהלך נובמבר. המשך עונה מוצלחת לכולנו.

אורן קורין
יו"ר הוועדה החקלאית

במהלך הסיום דנו באתגרים העומדים לפנינו בענף התמרים ובכיוונים שאליהם יש לשאוף על מנת לשמור על הענף. צפינו בגדיד, סיינו בבית אריזה לתמרים וקיימנו דיון עם יו"ר הנהלות אגודות התמרים במושבים. הרצון שלנו לפתח, לקדם ולשמר את ענף התמרים בערבה מחייב אותנו לשיתופי פעולה של הענף באזור.

עובדים זרים: בחודשים האחרונים אנו חווים קשיים רבים בהגעת עובדים חדשים. עובדה זו מקשה על רצף העבודה התקין, מתסכלת וגורמת לנזקים כלכליים. הסיבה לעיכוב בהגעת עובדים נובעת מהודעת ארגון I.O.M, האחראי על גיוס ומיון העובדים, על הפסקת עבודתו בתום שנת 2019. מהלך זה מטלטל ופוחח את ההסכם בין ממשלת ישראל לממשלת תאילנד לשינויים. המצב החדש הוא הזדמנות לביצוע שינויים נדרשים בתחום העובדים הזרים ואני

היחידה הסביבתית

7 שנים ביחידה הסביבתית

בימים אלה אני מסיימת את תפקיד מנהלת היחידה הסביבתית שאותו מילאתי בשבע השנים החולפות. עם סיום תפקידי אני רואה לנכון לחלוק איתכם את האתגרים שאיתם התמודדתי והפעילויות שבהן עסקתי. בשנים האחרונות קידמנו את החינוך הסביבתי בערבה בראייה של קיימות וסביבה כחלק בלתי נפרד מחיינו. עשינו זאת בעבודה רציפה עם חממת הערבה, עם בתי הספר שקידמו את ההסמכות לבתי ספר ירוקים ועם צוותי הגיל הרך ובתי הספר שעברו השתלמויות וערכו טיולים ופעילויות מגוונות לתלמידים. תחום נוסף היה הכנסת מושג הקיימות והסביבה לפעילות מחלקות המועצה ולמרכז קהילה ערבה. הקמנו בסיוע שותפות ביחד ערבה אוסטרליה את מרכז "כמה שצריך" על מנת להטמיע ערכים של קיימות ומיחזור לצוותי החינוך והקהילה. במהלך עבודתי פעלתי ליצירת קשרים אישיים ונהלי עבודה תקינים מול המשרד להגנת הסביבה ברמת המחוז וברמת המטה, על מנת לקדם

קרטונים, חוטים ועוד) ושליחתה למיחזור, כך צריך גם לפעול בנושא הפסולת החקלאית האורגנית (גזם). אין מנוס מחשיבה יצירתית ויזמית והקצאת משאבים מתאימים כדי לייצר את השינוי הנדרש. המציאות הקיימת משפיעה על כולנו וראוי שלא נתעלם מהמצב ותוצאותיו. בשנה האחרונה החלה לפעול ועדת איכות סביבה פעילה עם נציגים מהמליאה ונציגי ציבור. אני מקווה שבכוחות משותפים ניתן יהיה לבצע מהלכים מחוללי שינוי סביבתי בערבה, תוך פיתוח של הערבה בצורה מושכלת ומקיימת.

אני מודה לכל השותפים לפעילות ולעבודה במהלך שבע השנים החולפות במועצה וביישובים, תודה לרכזי איכות הסביבה וועדות איכות הסביבה ביישובים, למרכזי המשקים ולתושבי הערבה הרבים שקידמו, סייעו, העלו רעיונות, ביצעו פרויקטים ותמכו בהובלת המהלכים למען איכות הסביבה. יש עוד עבודה רבה ואני בטוחה שהמעורבות שלכם היא מפתח חשוב להמשך.

יעל חביב
מנהלת יחידה סביבתית

את הטיפול שלנו בנושאי סביבה בהיבטים של רגולציה ואכיפה. אחד הפרויקטים החשובים שקודמו בשנים האחרונות היה סגירת אתרי הפסולת הפיראטיים בכל המושבים. גייסנו מימון מהקרן לשמירה על שטחים פתוחים לשיקום ולשיקום של אתר פסולת פיראטי שפעל בשמורת עשור. פרויקט שיקום אתר זה הוגדר כפרויקט דגל מוביל בוועידת היחידות הסביבתיות הארצית ב-2017. בעקבותיו הגשתי בקשה לשיקום דומה של אתר סמוך לחצבה. אם הבקשה תאושר ניתן לקוות שהפרויקט יתבצע בשנת 2020. תחום הפסולת החקלאית מוכר לרובנו ומצבו בכי רע. הנושא קיבל ביטוי בכתבתו של רועי גלילי בגיליון הקודם. הבעיה שלנו מקומית אולם היא מושפעת גם ממהלכים שקשורים למדיניות ארצית, תקציבית ורגולטורית. בשנה האחרונה חלה התקדמות אצל מקבלי ההחלטות ונראה כי הנושא עולה על סדר היום הציבורי. לדעתי יש לנו יכולת וכוח להיות מובילים בתחום אם רק נבחר לעשות זאת, כפי שנעשה לפני יותר מעשור כשקודם באזור מהלך אסטרטגי בנושא הפרדת הפסולת האנ-אורגנית החקלאית (פלסטיק, רשתות,

יישום תיקון 116 לחוק התכנון והבנייה

תיקון 116 לחוק התכנון והבנייה נכנס לתוקף באוקטובר 2017. מטרתו העיקרית של התיקון לחוק היא ליצור שינוי של ממש במציאות של אכיפת דיני התכנון והבנייה, תוך מתן אפשרויות חדשות בפני גורמי האכיפה. התיקון מעדכן ומייעל את הכלים לטיפול בבנייה בלתי חוקית ושימושים אסורים. לאור התיקון וההנחיות בחוק, הוועדה תערוך סקר עבירות בנייה לפי הוראות של המנהל ליחידה הארצית לאכיפה, ותפעל בהתאם לממצאי הסקר ולסדרי עדיפויות ופעולות מוגדרות לביצוע.

כרמל הר-גמליאל
מהנדסת המועצה

אילון גדיאל חוזר לנהל את המו"פ

בימים אלה חזרתי לנהל את מו"פ ערבה לאחר תקופה שבה מילאתי שורת תפקידים שונים. עומדים בפנינו אתגרים רבים ומגוונים בכל תחומי החקלאות בערבה ואני תקווה שנוכל לעמוד בגודל המשימה. אני חוזר בכוחות מחודשים, מלא רצון להמשיך ולהניע את חקלאות הערבה קדימה. בתקופה זו של חוסר ודאות נדרש מאיתנו, עובדי המו"פ, מאמץ גדול על מנת להבטיח את המשך החקלאות באזורנו. השינויים שחלו באזור מבחינת הגידולים ומבחינת ההתיישבות יבואו לידי ביטוי בעבודתנו בשנים הקרובות. בזמן הקרוב יתקיימו מפגשים עם חקלאים בכל היישובים יחד עם אורן קורין, מנהל הוועדה החקלאית. מטרת המפגשים היא להשמיע

אך בעיקר לשמוע.

תחילת עונת היצוא מתקרבת במהירות וברצוני להדגיש מספר נקודות חשובות בנושא ערבה נקייה. לצערנו, בשנה האחרונה חקלאים רבים הפרו את צו הסניטציה. נגד חקלאים אלו נפתחו תיקי חקירה על ידי יחידת הפיצו"ח (פיקוח על הצומח והחי). כנגד מפרי הצו ינקטו אמצעים כגון קנסות. נגד חקלאים אשר הפרו את הצו מספר פעמים תוגש תביעה, במידה שימצאו אשמים יהיה להם רישום פלילי, נוסף על עונש שיטל עליהם. אנא התייחסו לנושא זה בכובד ראש.

הזמן קצר והמלאכה מרובה, אאחל לכולם עונה חקלאית מוצלחת עם יכולים גבוהים ומחירים טובים.

שנה טובה
אילון גדיאל
מנהל המו"פ

שותפות ביחד ערבה אוסטרליה

תומכים בפרויקטים חדשים בגנים ובבית הספר היסודי

כקהילה המתבססת בעיקר על חקלאות ומתגוררת במדבר, אנו מתמודדים מדי יום ביומו עם שאלות חשובות בנושא חינוך וחיבור דור ההמשך עם אתגרי החיים, כיצד לעשות שימוש מושכל במשאבים ולשמר את המארג האקולוגי העדין באזור. לאור זאת, הוקם בשנה שעברה פילוט של "גן בטבע"

במושב עידן. את הפרויקט הובילו הגננת עדי ניר לוי והסייעת דגנית גמליאל. "גן בטבע" הוא תוכנית חינוכית חוץ-גנית המאפשרת לילדים להכיר את היכולות שלהם, לחזק את הביטחון העצמי ואת תחושת המסוגלות תוך למידה המחברת לטבע ולמדבר. שותפות ביחד ערבה אוסטרליה והמועצה האזורית תומכות בקידום הפרויקט בכל גני הערבה שיהיו מעוניינים להצטרף ולקחת בו חלק בשנה הקרובה.

עם פתיחת שנת הלימודים בבית הספר היסודי נפתחה תוכנית "מבט לאופק". תוכנית זו היא

תוכנית למידה מתקדמת ללמידה מרחוק אשר תפתח מיומנויות שימוש בטכנולוגיה מתקדמת בלמידה. המיומנות תושג על ידי שימוש בפלטפורמות שונות ללמידה: הכרת המחשב, שימוש ביישומים, תכנות, פיתוח אפליקציות ועוד. התוכנית תאפשר לכלל תלמידי בית הספר היסודי התנסות בכלים ללמידה המתאימים למאה ה-21. לימודי מחשבים קיימים בבית הספר זה זמן רב, אך כיתת הלימוד לא אפשרה שימוש מותאם במחשבים הקיימים. על מנת לקדם את המיומנויות ולאפשר לימוד ועבודה בכיתת המחשבים, שותפות ביחד ערבה אוסטרליה מימנה כיתה מתקדמת ובה 25 מחשבים ניידים, 12 מחשבים ניידים, עגלת טעינה למחשבים הניידים, מקרן נייד ורשת wifi זמינה ומרחב למידה מותאם שמאפשר שימוש במחשבים, גמישות בסידור הפיזי של הכיתה והרכבים שונים של קבוצות למידה. לצוות המורים יאפשר המרחב פיתוח והטמעת דרכי הוראה מגוונות ללימוד פרטני וללימוד כיתתי.

בברכת שנת עשייה משותפת ופורייה,
צוות שותפות ביחד ערבה אוסטרליה

צילום: עדי ניר לוי

תוכנית שנה ב' של מדרשת הערבה - יצאה לדרך

אחרי חודשים של תכנון והכנות, מדרשת הערבה - תוכנית שנה ב' - יצאה לדרך. 25 משתתפים, בוגרי מכינות ושנות שירות מכל רחבי הארץ פתחו את השנה בתוכנית המורכבת מ-3 אבני בניין מרכזיות:

- לימודים מעמיקים בהובלת מספר דמויות מפתח מעולם הרוח
- עבודה חקלאית אינטנסיבית וקבועה בבקרים
- השתלבות בחיי הקהילה בערבה

התוכנית נבנתה ומובלת על ידי נתנאל אלינסון, היא חדשנית ברמה הארצית וכוללת יום

לימודים שבועי במסגרת המחלקה ללימודי המזה"ת באוניברסיטת בן גוריון, לימוד השפה הערבית, שילוב "תוכנית 929" - לימוד תנ"ך על הסדר עם קהילת הערבה (כולל שיעור שבועי בעין יהב) ועוד. תוכנית שנה ב' היא "אבן הפינה" להקמת המדרשה כולה. בשנה הקרובה היא תפעל במושב עין יהב ובקיץ הבא מתוכננת לעבור למתחם הקבע שייבנה בכניסה לספיר.

מכינות ערבה: יצאנו לדרך עם מחזור י"א בחצבה, מחזור ז' בפארן ומחזור ג' בעין יהב. מספר שיא של 122 חניכים וחניכות התחילו את שנת המכינה בערבה עם 40-42 חניכים בכל אחת מהן. אנחנו מתחדשים בשני ראשי מכינות - סער גולן עומד בראש המכינה בחצבה ועדיה קדמי-סממה עומדת בראש המכינה

בפארן. הראל שקלאר ממשיך להוביל את המכינה בעין יהב.

עבודה עברית: גיוס מחזור החורף עומד להסתיים. המחזור צפוי לפעול ב-5 מתחמים ברחבי הערבה - בעידן, בחצבה, בעין חצבה, בצופר וביהל-לוטן. אנחנו שואפים להמשיך ולהעצים את התוכנית במרחב הערבה עם 130-150 צעירים בשנה הקרובה. מטרתנו - הענקת מענה איכותי ורלוונטי לחקלאי הערבה.

חוות בין השיטין: פותחים שנת פעילות שלישית בחווה. בשנה שעברה אירחנו כ-3000 מבקרים, והיעד השנה הוא להכפיל את המספר ולהרחיב את שיתופי הפעולה התיירותיים עם עסקי התיירות בערבה.

במהלך חודשי הקיץ קידמנו קשרים חדשים בעלי משמעות אסטרטגית לחווה ולערבה בכלל. הקשרים הבולטים שקודמו היו עם 'תגלית' שאישרו את החווה כיעד במסגרת הפעילות שלהם כבר בחורף הקרוב. זאת לצד פעילות מול משרד הביטחון להסדרת ביקורים קבועים של קבוצות חיילים. כך גם מול משרד החינוך - תוכניות של"ח ועוד. היעד שלנו הוא לשים את הערבה על המפה התיירותית והתודעתית ולהגדיל משמעותית את מספר קבוצות הצעירים (ולא רק צעירים) הבוחרות לבקר בערבה.

שנה טובה,
אבישי ברמן
מנכ"ל

צילום: רינת רוזנברג

משתתפי תוכנית שנה ב' ביום פתיחת השנה

תושבי הערבה האהובים

לפני כשנתיים התאהבנו במקום הקסום הזה ובאנשים שהולכים בו ועברנו לספיר בערבה. הנוף המדברי והאנושי נכנסו לנו ולחמשת ילדינו ללב והרחיבו אותו. עופר עסק בחקלאות ובבנייה ואני, שיר, הייתי סייעת בבית ספר שיטים בשנה שעברה. הילדים שלנו השתלבו במוסדות החינוך באזור, ובין לבין הקמנו בחצר ביתנו אוהל אירוח ל"שביליסטים" שסיפק זולה כיפית עם מזרונים, פינת קפה ומדורה ומקלחת חמה, ואנו נהנינו מהיכולת להעניק דברים פשוטים ולהכיר אנשים נפלאים. את השיא חווינו בפסח כשהגיעו עשרות מטיילים וחברים לפסטיבל מאולתר ונעים שארגנו אצלנו. למחרת פסח, כנראה בעקבות קצר חשמלי, האוהל נשרף כליל ואיתו עלתה באש הקומה השנייה של הבית שבו התגוררו

אייר ועליה חפץ ובתם אמונה. ביתנו נפגע קל ביחס לקומה השנייה אשר נשרפה כליל. בנס אף אחד מאיתנו לא היה בבית (היינו עסוקים באכילת מופלטה אצל שכנתנו נירה שגרה ברחוב הסמוך). בזמן שהדבש מהמופלטה מטפטף עליי, קיבלתי שיחת טלפון היסטורית וקריאה לרוץ לראות מה קורה בבית שלנו שעולה בלהבות. כשהגענו למקום צוות הכיבוי המסור ועוד חברים, כבר היו עסוקים בכיבוי האש והמון חברים באו לחבק ולעודד. באותם רגעים הרגשתי שאם עד לפני רגע טפטף עליי דבש והייתי ברגע מתוק, כך גם הרגע הזה הוא חלק מאותה מתקנות של המסע שלנו כאן. עוד באותו ערב קיבלנו הודעות רבות, שיחות טלפון וחיבוקי תמיכה מהחברים בקהילה בספיר ומכל תושבי הערבה. למחרת כבר הביאו

אלינו שקיות של בגדים, צעצועים, כלי בית ובתוך כל הטירוף שבו היינו, החיוך לא ירד לנו מהשפתיים. הרגשנו מוצפים בכמויות של אהבה גם מאנשים שלא הכרנו. בני הנוער במושבים ארגנו ירידים, ובכספים שגייסו, רכשו עבורנו ציוד ואנחנו לא חדלנו להתרגש מכל הטוב. אחרי ששככה האש, עברנו לבית אחר בספיר והתאקלמנו מחדש. והטוב שלכם אנשי הערבה היקרים, הולך איתנו.

אנחנו רוצים להודות לכל מי שחי בחבל הארץ המופלא הזה על הטוב, האכפתיות, הדאגה והנתינה.

וכמובן לאנשי הביטחון וההצלה, העובדות המסורות והטובות מהשירותים החברתיים ולאנשי החינוך שליוו אותנו. זכינו בענק.

תודה לכולכם. שיר ועופר בן חיים והילדים
שובי, גאיה, עתי, קמה וטנא אהבה

ברוכים הבאים לחאן שלנו - נווה המדבר שלכם בערבה התיכונה בואו להנות ממגוון סגנונות אירוח חדשים ומוכרים

חאן לאירוע שלך

חאן מגודר ועגול, אידיאלי לכל משפחה וקבוצה המחפשת מקום אינטימי לאירוע ייחודי, לכל סדר גודל ובכל סגנון (כולל הלנת קבוצות גדולות). רווקים, נישואין, חינוך, כנסים, ימי הולדת, ברי מצווה, סדנאות, הופעות ועוד.

אפשרות לשכור את החאן או אחד ממתחמיו וכן את שירותי ההסעדה והבר שלנו בהתאם לאופי האירוע

עד 1,000 איש | בתיאום מראש

חווייה קולינרית אותנטית

הסעדה פרטית למשפחות וקבוצות (מינימום 20 איש)
שילוב של ניחוחות מבית אמא עם צבעים ומרקמים שנוצרו מאהבת המדבר. תפריט עבודת יד המותאם אישית לכל קבוצה ואירוע.

כשר | בתיאום מראש

בר ערבה

בר משקאות ואוכל מאובזר ומלא אופי, פתוח לקהל הרחב בימים ג', ד', ה'

בימי חמישי-

ג'אם המוזיקה המסורתית שלנו...

אל תוך הלילה.

(שעות פעילות משתנות - לעקוב בעמוד הפייסבוק)

מתחם קסום תחת כיפת השמיים שניתן גם להזמין לאירועים סגורים של עד 30-150 איש.

תפריט מתחלף | בר משקאות | הופעות

לפרטים נוספים והזמנות

מענה טלפוני ימים א-ה בין השעות 10:00-18:00 | 054-5640899 | 052-8612611

בכל עת ניתן לשלוח מייל לכתובת: gamalarava1@gmail.com

חאן גמלייה, ערבה תיכונה, כביש 90, סמוך למנחת עין יהב | www.gamliya.co.il | חאן גמלייה

משחק לכל גיל

רינת רוזנברג

משחקים יחד במגרש בחצבה

צילום: עיריית גבעון סלומון

מה לפטאנק - משחק צרפתי שהומצא במאה שעברה בעיירה קטנה ליד מרסיי שבצרפת - ולערבה? חשיבה יצירתית, יזמות ורצון לפתח מוקד עניין קהילתי הם התשובות לשאלה. שניים עומדים מאחורי הבאת משחק הפטאנק לערבה - אהרון איזיקסון מעין יהב וחנן אורן מחצבה.

של חובבי חברה ומשחק המגיעות בשעות הנעימות של היום ומשחקות יחד. זה נראה היה משחק כל כך נעים, נינוח, חסר דאגות, פשוט וחברתי שמיד החלטנו לאמץ אותו לשגרת היום הפריזאית שלנו. רכשנו ערכת

והנעימות של העיר הנהדרת הזו. בטיולינו גילינו את אחת הגישות החביבות והנינוחות לבלות בגינות העיר עם חברים - משחק הפטאנק שאליו נחשפנו לראשונה. כך בטיולי הבוקר ואחר הצהריים ראינו קבוצות

ל פני שנים, עוד לפני שנולדו לנו הילדים, היינו בחופשה בפרז. התגוררנו בבית משפחה שלנו בפרז מה שחזק עבורנו את תחושת הבית והמקומיות. בימי שהותנו בעיר יצא לנו לטייל בשכונה, אחת השכונות היפות

צילום: עירית גבעון סלומון

אפשר לראות את זה בדברים קטנים. לפני שנה למשל ראיתי בחצבה מישהו שזקוק לפיזיותרפיה במים, אבל הייתה בעיה: הוא לא היה יכול לרדת למים כי המגבלה שלו לא אפשרה לו לעשות זאת בתנאים הפיזיים של הבריכה. זה דבר קטן שאפשר לסדר וסידרנו אותו. צריך לשים לב, לראות, להתאים ולהנגיש את החיים שלנו לצרכים שלנו. חלק מהדברים הם מאוד פשוטים וחלקם מורכבים יותר, את מה שפשוט למה לא לעשות?

הייתי יום אחד במגרש המשחקים של הילדים ואמרתי שם למישהו 'תראה כמה כיף להם. זה מתאים גם לנו!' זה הוציא אותי אל הסיפור של הפטאנק. חיפשתי רעיונות, וכך התברר לי שאימא של שי אלוני משחקת בליגת פטאנק ביהוד ושיש לא מעט אנשים כאן בערבה שיש להם כדורי משחק. חיפשתי מידע על המשחק וגיליתי שזה ממש לא מסובך. הקמת מגרש פטאנק דורשת השקעה מינימלית. צריך למצוא מקום מתאים ולהסדיר אותו."

יוצרים מציאות

חנן פנה ליוסי לין מנהל מחלקת הספורט כדי לקבל תמיכה בהקמת המגרש ובהובלת מהלך לקידום המשחק בערבה. הפנייה הועברה גם לאייל ראש המועצה שתמך במהלך, וכך גם התאפשר מימון להכשרה של מגרשי משחק. "פניתי גם לעיריית שחר המנהלת של תחום הגיל השלישי במועצה. היא הכירה את המשחק מהוריה שגרים בגליל העליון. דרכה הגעתי ל'מומחים מהצפון' שעזרו לי ללמוד את העניין ברמה הטכנית והמעשית. אחר כך איתרנו את המיקום המתאים ואחרי יום עבודה אחד של קבלן עבודות פיתוח, המגרש היה מוכן!

שחקנים מעין יהב וחצבה במפגש למשחק משותף בחצבה

לפני שנחזור לאהרון ולמגרש בעין יהב הלכתי לדבר עם חנן אורן שהיה למעשה המחולל הראשון של המהלך להבאת המשחק לערבה. "שנים שאני עוסק בקידום הפעילות לגיל

הייתי יום אחד במגרש המשחקים של הילדים ואמרתי שם למישהו 'תראה כמה כיף להם. זה מתאים גם לנו!' זה הוציא אותי אל הסיפור של הפטאנק

השלישי מתוך הכרה ברורה שכקהילה אנחנו צריכים לדאוג שנגיע לתקופת הזקנה מוכנים ככל האפשר עם כל המשתמע מכך ויש לזה צדדים רבים. לדעתי אין עדיין מודעות מספקת לסוגיות הכרוכות ונובעות מהגעה לגיל השלישי.

כדורי משחק, בקבוק יין צונן, בגט טרי, גבינה מעולה ונקניק משובח והצטרפנו לחבורת המשחקים במגרש השכונתי. הרגשנו שמצאנו את הדרך הטובה ביותר להעביר אחר צהריים נינוח בעיר הנהדרת הזו. את ערכת הכדורים שרכשנו הבאנו איתנו לערבה כשחזרנו מהחופשה (מזל שנחנו במהלך החופשה, הערכה הזו כבדה שזה לא יתואר...). מאז אנחנו נוהגים לקחת אותה לטיולים בשטח ולשחק עם המשפחה במדבר. זו חוויה שונה בתכלית מזו שהייתה לנו בפריז אבל מעולה גם כן, פשוט משום שהמשחק הזה הוא התחרות הכי כיפית, ואפשר לשחק בו מקטן ועד גדול מפעוט ועד זקן, כולם יחד. לא צריך כושר, צריך לרצות לשחק, זה הכול. וגם קצת תחרותיות תמיד מוסיפה עניין.

מי שמחפש, מוצא

לפני שנה בערך נפל דבר בעין יהב. אהרון איזיקסון החל לקדם את הרעיון להכשיר מגרש למשחק פטאנק במושב ולגרום לכך שהמשחק יהפוך לחלק משגרת הבילוי של שבתות ביישוב. כך שבכל שבת בשעות הבוקר הוא יוזם ומזמין את תושבי עין יהב לבוא ולשחק יחד במגרש שהוקם בסמוך לבריכה. הייתי סקרנית והלכתי לדבר עם אהרון להבין איך קרה שהמשחק האירופי הנפלא הזה עשה את דרכו אלינו.

"בשלוש השנים האחרונות אני פעיל מאוד בכל מה שקשור לגיל השלישי בעין יהב. אני מחפש מה מתאים לנו ואיך להגדיל את תחומי העניין והעשייה שלנו. אני חבר טוב של חנן אורן מחצבה, היינו יחד בגרעין לחצבה ואנחנו חברים מאז. חנן סיפר לי שמקימים בחצבה שני מגרשי פטאנק. התלהבתי מאוד מהרעיון של חנן והבנתי שזה יכול להתאים לנו בעין יהב."

צילום: Liz West מתוך ויקימדיה

מגרש פטאנק

פֶּטָאנְק (pétanque)

המשחק נוסד לראשונה בצרפת ב-1906 בעיירה ליד מרסיי. המשחק החדש התפשט בצרפת וממנה למדינות חסותה במאה העשרים. כיום משחקים פטאנק בכל העולם. הפטאנק משלב טקטיקה, יכולת חשיבה, קואורדינציה וריכוז והוא מתאים לכל גיל - לילדים ונוער, בוגרים וגמלאים.

המשחק נערך במגרש שממדיו 15x4 מטר. הקבוצות בנויות מאחת משלוש מתכונות אפשריות למשחק: בודדים, זוגות או שלשות. שחקני הקבוצה נושאים תפקידים מוגדרים - מתקרבים, צולפים ואמצעיים. אחד מחברי הקבוצה משמש כמנהל המשחק. תפקידו לאתר את הבעיות שהקבוצה היריבה מציבה בפניו, להחליט מהם הפתרונות המיטביים וליישם באמצעות בעל התפקיד הרצוי בקבוצה. על מנהל המשחק מוטלת מלאכת תכנון המשחק כנגד הקבוצה היריבה. לרשות קבוצה במתכונת בודד עומדים 3 כדורים. לרשות קבוצה במתכונת זוגות או שלשות עומדים 6 כדורים.

המשחק נפתח בהטלת כדורון עץ קטן המשמש כמטרה ולעברו מוטל כדור המשחק הראשון. הקבוצה השנייה מטילה את כדורה בניסיון להתגבר על הכדור הראשון ולהתקרב לכדורון המטרה. באם הצליחה, עוברת חובת ההטלה לקבוצה הראשונה. באם לא, תמשיך הקבוצה השנייה להטיל את כדוריה עד שתצליח או עד שאזל מלאי כדוריה ואז הקבוצה הראשונה תחדש את הטלותיה עד לכדור האחרון. כל כדור שלה שיקדים את הכדור הקרוב ביותר של הקבוצה היריבה לכדורון המטרה יזקף כנקודה. מידת הצלחת הקבוצה תלויה כמובן בטיב החסימות שהקבוצה היריבה השכילה להציב וביכולתה להתגבר עליהן. המשחק בנוי ממשחקונים והקבוצה שהקדימה ראשונה לצבור 13 נקודות מוכרזת כמנצחת.

בשל אופיו הקהילתי אומץ הפטאנק במתנ"סים רבים בארץ. בשנים האחרונות רבים ממתכנני הגנים והשדרות מבקשים לכלול בהם גם מגרשי פטאנק.

אז מסתבר שיש בארץ אגודת פטאנק ויש מועדונים פעילים ברחבי הארץ. אהרון איזיקסון יצא לפגוש אותם. "התקשרתי לאגודת הפטאנק הישראלית כדי ללמוד את הכללים והחוקים ונפגשתי עם ראש אגודת הפטאנק הישראלית במגרשים הפעילים מאוד ברחוב רוטשילד בתל אביב. שיחקתי, נהניתי וחזרתי עם הרבה תובנות על המשחק. התקשרתי לאגודת הפטאנק בערד שמפעילה 17 מגרשים בעיר, ביקרתי גם שם. יש להם מועדון מאוד כיפי והם מאוד קואופרטיביים ועוזרים לנו בכל שאלה, התלבטות והכוונה. בשלב זה יצאנו לדרך והקמנו בעין יהב מגרש (מערבה מברכת השחייה). בשנה האחרונה המגרש פעיל ויש לו מספר משתמשים קבוע. בכל שבוע (למעט

שיתפתי את אהרון איזיקסון במהלך הדברים והוא התלהב ואימץ את הרעיון גם בעין יהב". אבל טוב ויפה. התשתית הפיזית הוקמה, אבל בואו נאמר את האמת, זה לא בדיוק המשחק

אנחנו רוצים לחבר את הקהילה כולה לפעילות. זה משחק משפחתי שמצליח לחבר שלושה דורות לפעילות משותפת ושוויונית

שעליו כולנו גדלנו, וצריך בכל זאת להכיר את הכללים והחוקים של המשחק, הרי לא הכול מכירים אותם ואת הדינמיקה הכרוכה בו.

צילום: Art Anderson מתוך ויקימדיה

ניס, צרפת

אם אחזור לרגע למקום ולזמן שבו נתקלתי לראשונה במשחק הפטאנק, נראה לי שדי בקלות, ממש בלי מאמץ, אנחנו יכולים לאמץ לנו כאן בערבה שגרת פנאי שיכולה, לשעות ספורות, לתת לנו להרגיש כאילו אנחנו בפריז. אספו את החברים, את המשפחה, הצטיידו ביין למבוגרים ושתייה קרה לילדים הצעירים, פירות צוננים, כובע, רצון טוב ותחרותיות בריאה וצאו למגרשי הפטאנק בערבה. זה קל ליהנות ביחד.

המשחק לערבה הוא לייצר עוד נדבך של מפגש בין אנשים, להעמיק את הקהילות, ליצור מקום מפגש וחוויה קבוצתית שמתבססת על ספורטיביות וחברתיות. אני חושב שאפשר להרחיב את הפעילות ולהקים חוג פטאנק לנוער, לקיים על בסיס קבוע טורנירים ומפגשי משחק כמו מפגש שהתקיים בחודש שעבר בחצבה, להרחיב מעגלים ופשוט ליצור מסורת של פעילות שלנו, של כולנו. ילדים, צעירים, מבוגרים ומבוגרים יותר."

בשיא הקיץ) אנחנו מקיימים בשבת בבוקר פעילות, ולצד השחקנים הקבועים מצטרפים שחקנים מזדמנים מכל הגילים. בהתאם לעונה אנחנו מעדכנים את שעות הפעילות. אנחנו מחפשים מדריך מקצועי למשחק שידריך אותנו וילווח את הפעילות שלנו, ויותר מהכול אנחנו רוצים לחבר את הקהילה כולה לפעילות. זה משחק משפחתי שמצליח לחבר שלושה דורות לפעילות משותפת ושוויונית". חנן מוסיף: "הרעיון שעומד מאחורי הבאת

צילום: עירית גבעון סלומון

במפגש המשותף בחצבה

עולים כיתה עם מבצעי שנת הלימודים!

קונים
טלפון
XIAOMI

ב- 599 ₪

ומקבלים

במתנה

מגן זכוכית
עם כיסוי בשווי 99 ₪

מחשב
שולחני
DELL

~~2,150 ₪~~

רק 1,999 ₪

מדפסת
משולבת
HP

~~249 ₪~~

רק 199 ₪

מחשב נייד
LENOVO

כחול
פלטינה
לבן

~~1,750 ₪~~

רק 1,499 ₪

Digital Shop

052-3666-813

עין הלב

הנחה על כל החנות
לרוכשים אחד מהמוצרים שבמבצע

5%

המבצע בהתאם לתקנון | כל הפרטים בחנות שלנו

קבוצת השווים

דפנה ברנע רומנו

לפני כשנה התחלתי לעבוד כרכזת חינוך מיוחד ופרויקטים מיוחדים במחלקת החינוך במועצה. במהלך השנה אני מגבשת את גבולות הגזרה של התפקיד, שואלת את עצמי שאלות ומחשבת לא פעם מסלול מחדש. המוטיבציה לכתיבת כתבה זו צמחה בעקבות שיחות אגביות שלי עם בת שבע, בעקבות צפייה מהצד במסלול החיים שלה כתושבת הערבה וכאימא של ניב. אני נפעמת מהחוזק שנדרש מהורי חינוך מיוחד באופן יום יומי ומהרצון שלהם להשמיע את סיפורם.

צמוד של ילדי החינוך המיוחד בקייטנת הקיץ וניסיון למצוא מסגרות תעסוקה מתאימות. זו גם הייתה המוטיבציה שלי לכתוב על החינוך המיוחד בערבה לעיתון שפונה אל הקהילה שלנו בערבה. ההורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים בערבה אינם מסתגרים ומסתגרים והם רוצים לחשוף את סיפוריהם ולשתף באתגרים הרבים שהם חווים לצד הצדדים היפים וכוחה החשוב של הקהילה הסובבת אותם ותומכת בהם. נפגשתי לשיחות עם כמה מהם כדי שדרך השיחה איתם אוכל להביא לקדמת הבמה את המשמעות, הקושי והכוח במציאות חייהם בערבה.

בת שבע מארי וניב ג'נסטה

משפחת ג'נסטה הגיעה לערבה בשנת 2003, ניב היה אז כמעט בן שנה. בגיל שנה וארבעה חודשים נכנס לגן בספיר. לאחר תצפית שגרתית של תוכנית מעלות שנכנסה לאיתור והדרכה בגנים, קיבלה המשפחה טלפון בהול ובעקבותיו הופנה ניב לאבחונים. לאורך זמן רב היה ברור שישנה בעיה אבל לא היה אבחון ברור.

משולבים במערכת החינוך הרגילה בגנים, בבית הספר היסודי, בחטיבה ובתיכון. במסגרת ההתארגנות לחופשת הקיץ החלטנו להתמקד בתלמידים אשר במהלך שנת הלימודים נעזרים בסייעת אישית. לצורך מיפוי והבנת תחביבים וצרכים של הילדים ערכתי שיחות טלפון עם הורי הילדים. המסר שעלה מההורים חיזק את ההבנה שיש צורך באלטרנטיבות מותאמות לילדיהם לחודשי הקיץ. דבר אחד בלט בכל השיחות - השמחה על המחשבה והכוונה ליצירת פתרונות מותאמים לילדיהם. הרגשתי שההורים שמחים על ההזדמנות להציג את הקשיים והצרכים של הילדים. עם ההבנה הזו יצאנו בבניית תוכנית פעילות לחופשת הקיץ שכללה: קורס פיילוט במתחם המייקס, ליווי

ל קראת חופשת הקיץ התגברה במחלקת החינוך ובצוותים המקצועיים ההבנה שלילדי חינוך מיוחד וגם להוריהם צפויה תקופה מאתגרת במיוחד, היות שלחלק מהילדים הפעילויות המתקיימות בערבה אינן מתאימות ואינן מותאמות. כדי לתת מעטפת טובה לכל הילדים בערבה, התכנס צוות רחב של מחלקת חינוך, השירותים החברתיים ומרכז קהילה כדי לחשוב יחד על פתרונות ויוזמות שיתאימו לילדים.

מי הם ילדי החינוך המיוחד בערבה? לא קל להגדיר. למעט 10 תלמידים שהאבחנה שלהם מובהקת והם לומדים במסגרות מיוחדות מחוץ לערבה (באילת, ביטבתה, בדימונה ובבאר שבע), שאר התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים

למקום אהוב. הקהילה בספיר, היישוב שבו חיינו רוב השנים, ובכלל הקהילה בערבה היא קהילה מיוחדת ומקבלת. בכל שבת מחכים לניב בבית הכנסת, תמיד יהיה מי שידאג לקחת אותו ולעזור לי כשצריך. גם כשהיה קטן, תמיד הייתה התגייסות. תמיד הגיבו בסבלנות, לא נתנו לילדים להפנות לו עורף. הרגשתי את העצבות כשניב עזב את ספיר ליישוב אחר בערבה."

בת שבע מוסיפה: "התסכול הגדול במהלך השנים מבחינתי כאימא לילד בעל צרכים מיוחדים היה התמודדות מול המערכות. אני חושבת שהחינוך בערבה צריך לשים את ילדי החינוך המיוחד בפרונט ובשנים האחרונות מאז שאייל בלום נכנס לתפקיד, התחלתי להרגיש שאני לא לבד מול המערכת. חשוב לתת להם להרגיש גאווה. הם זקוקים לחוגים שמותאמים גם עבורם, ולהשתתף בפעילויות של תנועות הנוער וכדומה. הקהילה בערבה מאוד מיוחדת ואני מרגישה שצריך להביא למודעות גדולה יותר ומעורבות רבה יותר של הפעילות שיש עבור ילדי החינוך המיוחד וגם איך אפשר להיות מעורב ולתרום לעשיית טוב. אני מרגישה שזכיתי בניב יותר ממה שהוא זכה בי, דרכו למדתי להתמודד. גידול ילד חסר ישע בעל צרכים מיוחדים הוציא ממני כוחות שלא ידעתי שקיימים בי בכלל. לא לכל ההורים יש כוח להתמודד מול המערכות, אני תמיד הרגשתי שאם אני לא אדבר ולא אדאג לו, אף אחד לא יעשה את זה. אנשים בארץ מכירים את ניב מפוסטים שפרסמתי ברשת, אני מאמינה שהחשיפה הזו מעלה את המודעות."

חנה, נועם ונתן גוטפלד

נועם וחנה גוטפלד, הכירו בחצבה בשנת 96, נועם נולד וגדל בחצבה, חנה הגיעה כמתנדבת מדרום אפריקה. מכיוון שלחנה יש לקות שמיעה הם היו מודעים לכך שייתכן שגם לילדיהם תהיה לקות דומה. נתן נולד תינוק גדול, בלונדיני עם עיינים כחולות. בערך בגיל שנתיים הבינו חנה ונועם שיש לו לקות שמיעה. מרגע האבחון ליוותה את נתן ואת המשפחה רעות לוריא מורת שמע שנקלטה בפארן בדיוק באותה השנה והפכה למעין אימא שנייה.

חנה ונועם מספרים שנתן תמיד היה ילד שקט, לא מתערב, למעט מקרים שבהם ראה או הרגיש אי-צדק. הוא ניחן בכישרון גדול בספורט ומגיל צעיר התחבר לשחייה, הספורט העצמאי והשקט בתוך המים התאים לו. בגיל 10 כבר התחיל לזכות בתחרויות.

צילום: באדיבות בת שבע מארי

ניב עם אחיותיו ים ואגם

קשה. היא נאלצה להתמודד עם לעג בקרב ילדים בעיקר בעקבות המגבלה של ניב. "ים השתתפה בתוכנית תיבת נגינה בתיכון, היא כתבה שיר על ניב, זה היה שיר של צעקה לקהילה. יש לי אח בעל צרכים מיוחדים ואתם תקבלו אותו כמו שהוא. ים ואגם, האחיות של ניב, מאז ומתמיד גאות בניב, תמיד מקפידות

אני מרגישה שזכיתי בניב יותר ממה שהוא זכה בי, דרכו למדתי להתמודד. גידול ילד חסר ישע בעל צרכים מיוחדים הוציא ממני כוחות שלא ידעתי שקיימים בי בכלל

שכולם ינהגו בו בכבוד, מעבירות הרצאות בכיתות וכותבות עבודות בנושא. בשנת הבר מצווה של ים ארגנו פעילות התנדבות עבור ילדי 'גן עוז' באילת."

בתום כיתה א' התקבל אישור ממשד החינוך לשבץ את ניב בכיתת תקשורת באילת, ובה הוא למד עד המעבר לבית הספר אורים. "מגיל שנתיים ועד היום ניב עולה יום יום להסעה, שעה וחצי נסיעה לכל כיוון על כביש הערבה. כל יום כזה שאני שולחת אותו מלווה בהמון פחד מהסכנה שבנסיעה על הכביש הזה."

למרות הקושי של מגורים בערבה, הריחוק הגאוגרפי והנסיעות הרבות, מעולם לא נשקלה האפשרות לעבור למקום מגורים אחר. "ניב מאוד אוהב את הערבה והמדבר, הוא אוהב את הקהילה, מבחינתו הוא חוזר בכל יום הביתה

כשהגיע לגיל שנתיים ולאור הצרכים המיוחדים שלו עבר ניב לגן ניצן באילת. כיוון שעוד לא אובחן סופית לא זכה לזכויות של ילד חינוך מיוחד הזכאי להסעה ונאלץ לחזור בכל יום בשעה 13:00 הביתה (בעוד ילדי חינוך מיוחד זכאים למסגרת חינוכית גם בשעות הצהריים). בגיל 3 עבר ל"גיל עוז", גן לילדים אוטיסטים באילת, על אף שלא אובחן כאוטיסט, ולמד בו עד גיל 7. "במהלך כל השנים היו קשיים להיאבק על זכויות כדי לקבל הסעה, הקושי היה לא להישבר נפשית, בעיקר כי בבית היו גם עוד שתי בנות."

כשהגיע ניב לגיל 7 ביקשה המשפחה להעביר אותו לכיתת תקשורת בבית ספר רגיל באילת. שוב הייתה מורכבות בשיבוץ עקב חוסר באבחון מתאים ובמסגרות מתאימות עבורו בערבה ובאילת. ניב התחיל כיתה א' בבית ספר שיטים בערבה מלווה בסייעת צמודה. בכיתה א' המקבילה, החלה ללמוד אגם אחותו הצעירה. "המעבר לבית ספר שיטים היה קשה מאוד עקב חוסר התאמתו למסגרת הרגילה, בנוסף הרגשתי קושי או רתיעה מצד הקהילה. למרות הקושי, המחנכת של הכיתה רותי פימה התעקשה שניב ילמד בכיתה כמו כל הילדים. בפועל הילדים בכיתה עטפו את ניב ושמרו עליו, אני חושבת שגם להם הנוכחות של ניב בכיתה נתנה המון. ליאת רייס שהייתה מורת חינוך מיוחד של ניב לא הרפתה ולא ויתרה על ניב, אפילו נפגשה איתו בשעות אחר הצהריים אצלה בבית למפגשים של עצמאות ומיזמוניות."

בת שבע מספרת שבשנה שבה ניב ואגם אחותו הקטנה עלו לכיתה א', עלתה אחותם הגדולה ים לחטיבת הביניים. לאגם זו הייתה שנה

סבלנות, שיערב אותך, שידבר איתך אמת, הוא יהיה חבר אמיתי.

אנחנו מאמינים שאם לא זזים לא מגיעים. תושבי הערבה בכלל וילדים בעלי צרכים מיוחדים בפרט צריכים את האפשרות לזוז. עזרה בהסעות מחוץ ואל הערבה יכולה לעשות את הכול קל ואפשרי יותר."

היום לצד כל הקשיים, נועם וחנה מספרים שנתן פורח והם מוסיפים: "אנחנו חושבים שכדי להקל על ילדים בעלי צרכים מיוחדים כמו נתן, צריך קודם כל מודעות של החברה. כשנתן אובחן, לא הייתה בקהילה מודעות לכבדי שמיעה ומה הצרכים שלהם. מהבחינה הזו נתן ואנחנו היינו קצת חלוצים, אנחנו מרגישים שהיום כבר יש יותר מודעות וגם המערכות מתקדמות ויודעות איך לעזור לנו. אנחנו מרגישים שאנחנו מקבלים תמיכה רבה."

רונית ונדב טנא

רונית נולדה למשפחה מיוחדת. ליורם, אחיה הגדול, יש שיתוק מוחין והוא בעל צרכים מיוחדים. רונית למדה חינוך מיוחד ואת ההתמחות עשתה בבית הספר להפרעות נפשיות ואוטיזם. כשהגיעה עם תומר בעלה לעין יהב לפני כ-25 שנים, נדב היה בן 4 חודשים. בשלב זה עוד לא הייתה הבנה שמשהו לא בסדר. "כבעלת מקצוע היה לי קל לאבחן אחרים, אבל אצלי הייתה הכחשה. הייתי אימא צעירה, היה לי קשה לראות אבל הייתה תחושה שמשהו לא בסדר". לקראת גיל שנה וחצי התחילו לראות נסיגה בהתפתחות שאותה תלו בליקוי שמיעה. דווקא רופאת משפחה מקומית הייתה הראשונה שנתנה אבחנה שלא ממש רצו לשמוע. "זה שהייתי אשת מקצוע בתחום לא הקל, לא אפשרתי לאנשי המקצוע המאבחנים לומר לי את מה שחששתי ממנו, ברחתי מהבשורה".

המרחק הפיזי לא הקל כבר בשלב האבחון, המשפחה נדרשה לנסיעות רבות. נדב התחנך בגן בעין יהב, עם סייעת שהוכנסה ביוזמה ובתשלום של ההורים. התחנה הטיפולית הייתה אז קטנה מאוד ורבים מהטיפולים והבדיקות דרשו נסיעות ועלויות רבות. "עבדנו כל הזמן בלדאוג שיהיו לנדב חברים. עשינו מאמץ גדול לנרמל אותו שיהיה חלק מהחברה. בדיעבד, רק היום שנים אחרי שיצא לבית הספר לחינוך מיוחד ואחרי שהוא כבר ארבע שנים בהוסטל, אנחנו מבינים את המשקל הגדול שיש לחברת שווים".

עד כיתה ז' נדב למד בבית הספר שיטים בליווי מלא של סייעת. "המערכת עשתה שמיניות באוויר עבור נדב. השנים האלו נתנו לו ניסיון

צילום: חנה גוטפלד

נועם, נתן וחנה גוטפלד

לשחות במסגרת מקצועית ותחרותית, וחוזר מאוחר בערב לעידן. כשהוא חוזר בתחבורה ציבורית או נעזר בטרמפים של חברים מהערבה ובעיקר ממושב עידן.

הלימודים מחוץ לערבה מלווים בקושי שכולנו מכירים - שעות רבות על הכבישים, שיגרה עמוסה ויש לכך כמובן גם השפעה על הקשרים החברתיים. "להיות חירש או כבד שמיעה בתוך קהילה זה לא פשוט, האחריות תמיד עליך,

לימודית הוא הסתדר אבל חברתית ביקש להיות עם ילדים 'כמוהו' הוא חיפש את קבוצת השווים שלו. בית ספר שיטים וכל הצוות עשו מעל ומעבר, נתנו את הנשמה בשבילו

מי שלא חווה את הקושי הזה, את התחושה שאתה תמיד מפספס משהו יתקשה להבין. עם זאת אנחנו מאמינים שאת הקושי שנתן נולד איתו אפשר לראות בשני אופנים: אפשר לשקוע בו ואפשר לקבל אותו גם כמתנה - לפתוח אותה, לפרק את כל האתגרים, לשאול את עצמך מה אני עושה עם הטוב שקיבלתי". נועם מספר: "נסעתי פעם עם נתן באוטובוס למסע אופניים בשנת הבר מצווה. בדרך כל הילדים קשקשו וצחקו ביניהם. נתן ישב לידי ולא היה חלק מהשיחות. הרגשתי שהוא מנותק, אם מבחירה ואם מכורח הנסיבות. אמרתי לו באותו היום - דווקא בזכות לקות השמיעה יהיו לך חברים טובים, למי שתהיה

נתן למד בבית הספר היסודי שיטים והמשיך ממנו לתיכון שיטים דרכא. מגיל צעיר השתתף בפעילויות של "שמע" ובקייטנות קיץ בכפר "נהר הירדן". "תמיד חשבנו לעצמנו איך הוא ירגיש בבית ספר עם כבדי שמיעה וחירשים, אבל לא דיברנו איתו על זה מעולם. רק אחרי קייטנת קיץ בחופש הגדול בין כיתה ז' ל-ח' שממנה הוא חזר מאושר, הוא התקשה מאוד לחזור לבית הספר. לימודית הוא הסתדר אבל חברתית ביקש להיות עם ילדים 'כמוהו' הוא חיפש את קבוצת השווים שלו. בית ספר שיטים וכל הצוות עשו מעל ומעבר, נתנו את הנשמה בשבילו. וגם כשהחליט לעבור קיבלו את בחירתו בהבנה ותמכו בו. מבחינתנו נתן היה בידיים הכי טובות בתיכון שיטים. לאורך השנים היו לפעמים מחשבות על מעבר של כל המשפחה מהערבה כדי שנתן יוכל ללמוד במסגרת שמתאימה יותר לצרכיו. המחשבות האלו לא היו מספיק חזקות למול ההבנה שהבית הוא הערבה - השקט, עצי השיטה, הנוף והחיים שלנו בערבה".

באמצע שנת הלימודים החולפת עבר נתן ללמוד במקיף ו' בבאר שבע בכיתה קטנה של תלמידים כבדי שמיעה וחירשים. "פחדנו מהכביש ומהנסיעות, פחדנו שלא ירצה ולא יצליח לקום בבוקר אבל המעבר עשה לו ממש טוב, נתן לו בסיס של זהות, הזדמנות להבין מי הוא ומה הדרך שהוא רוצה לבחור". נתן שמח מאוד מהמעבר. הוא קם בשמחה לבית ספר אפילו בימי שישי. המסר שלו הוא שאם יש רצון לעשות, צריך להאמין בעצמך ופשוט לעשות. המעבר נותן לנתן ביטחון גדול ומרגיע אותו. הוא רכש חברים רבים בבית הספר ובאימוני השחייה". כיום נתן נוסע לעומר בסוף כל יום לימודים

המפגש האישי עם ההורים לצורך הכתבה היה מרגש מאוד עבורי. הייתה לי הזכות לשמוע את סיפורם מנקודת מבט אישית ואינטימית. שימח אותי לשמוע שעבור כל ההורים המעבר מהערבה בעקבות הקושי לא נשקל כלל. לצד הקשיים האובייקטיביים והמורכבות של חיים בערבה, כל ההורים ידעו גם להתרגש ולהעריך את הקהילה המיוחדת והמחבקת שבה הם חיים.

הרבה מילים טובות נאמרו גם על נשות ואנשי מערכות החינוך: הגננות, המורות, רכזות החינוך המיוחד בבתי הספר והמנהלים שליוו את הילדים במהלך השנים שבהן התחנכו בערבה. גם במפגשים שלי מול אנשי המקצוע אני תמיד מלאת התפעלות ושמחה לגלות כמה הם "נלחמים" על כל ילד וילד. אני שמחה על ההזדמנות שניתנה לי להשמיע 3 סיפורים מתוך רבים, ומקווה שאכן המודעות בקרב המערכות והקהילה תעזור לכולנו לראות את אותן משפחות וילדים מיוחדים גם "עם הלב", כפי שאמרה רונית.

מכירים את נדב, כולם ניסו להגיע אליה ולהצטלם. כשראו את נדב כולם עצרו, בלי מילים פינו את הדרך ופתחו שביל במיוחד בשביל נדב לעבור ולהגיע אליה להצטלם. נדב היה מאושר, זו הייתה הרגשה טובה מאוד גם עבורנו.

"כרכזת חינוך מיוחד בבית הספר, חשוב לי שאפשר יהיה לתת באזור מענה לאנשים בעלי צרכים מיוחדים. אני רוצה להיות פה עבור הילדים, ההורים והצוותים החינוכיים שמתמודדים. לעזור להם להבין מה מגיע לילד, לתת מידע ועזרה. החלום שלי הוא שיקום

כבעלת מקצוע היה לי קל לאבחן אחרים, אבל אצלי הייתה הכחשה. הייתי אימא צעירה, היה לי קשה לראות אבל הייתה תחושה שמשו לא בסדר

בערבה מרכז כזה שיאפשר לילדי הערבה להישאר פה. חשוב לי שלצד הראייה הכוללת והמקצועית של מערכת החינוך לא ישכחו לראות את הילדים המיוחדים גם עם הלב. 'ואהבת לרעך כמוך' - מבחינתי זו היכולת של בן אדם להיות בנעליים של האחר. הייתי רוצה שתהיה בקהילה ובמסגרות השונות יכולת כזו גם תוך כדי השגרה והעשייה היומיומית. אני מרגישה שהמודעות במסגרות השונות ובקהילה גדלה ומתפתחת, ואני מרגישה זכות גדולה להיות בתפקיד שלי בבית הספר. זו זכות גדולה עבורי ואני מקווה שהעשייה תלך ותגדל".

ולמדו אותו המון דברים. הרגשתי את זה מאוחר יותר כשעבר לבית הספר לחינוך מיוחד באילת. מהשילוב בתנועת הנוער והיציאה לטיולים, הוא צבר המון עצמאות וניסיון חיים". בכיתה ח' בעקבות פערים גדולים - חברתיים ולימודיים - נדב התחיל לנסוע יום בשבוע ללמוד בביה"ס אורים באילת. "זה היה מאוד לא פשוט בשבילנו להוציא אותו. זו הייתה כמו הצהרה בפה מלא שהוא לא שייך". המעבר החלקי היה אתגר, בעיקר הנסיעות הארוכות, חוסר הוודאות שהיה סביב זכאות ובירוקרטיה. "מעולם לא הייתה מחשבה לעזוב את הערבה, אפילו לא לרגע. יש לנו עוד ילדים, ראינו את המכלול המשפחתי, לא הסכמנו שזה ישנה את תפיסת העולם שלנו והשאיפה שלנו לחיות בערבה".

בהמשך נדב עבר ללמוד רוב השבוע בבית הספר אורים והיה מגיע לתיכון שיטים דרכא ליום אחד בשבוע כיוון שלא רצה לוותר על פגישה עם החברים מהערבה. הוא היה מלווה בסייעת צמודה והיה נוכח בשיעורי כיתת אם, שיעורי ספורט ועבד בעבודות עמלניות שונות במועצה. "עשינו המון פעילות של שיחות עם הילדים והנוער בכיתה ובסביבה של נדב. עם השנים החברים די התאדו, זה כאב לאורך השנים".

היום נדב חי בהוסטל ברמלה ומגיע אחת לשבועיים לסוף שבוע בבית בעין יהב. הסעתו מרמלה וחזרה היא אתגר גדול. נדב לא יכול לנסוע באופן עצמאי בתחבורה ציבורית ונוסע בטרמפים עם חברים מהמושב ובהעדר טרמפ מתאים, ההורים מסייעים אותו.

"באחד מימי העצמאות שירי מימון הופיעה בספיר. קיבלנו הזמנה מיוחדת לפגוש אותה מאחורי הקלעים, הגענו אל מאחורי הקלעים והיו המון אנשים, בעיקר ילדים, שרובם לא

קורס מייקרוס צעירים

אחת מהזדמנויות שפעלו בחופשת הקיץ הייתה קורס "מייקרוס צעירים". ארבעה משתתפים, סקרנים, אוהבי מחשבים ואתגרים הוזמנו לקחת חלק בקורס. הקורס הוגדר כפיילוט שמטרתו, לצד הכשרה מעשית בציד הרב הקיים במתחם המייקרוס, היו גם מציאת "קבוצת שווים", יצירת קשרים חברתיים חדשים והטמנת זרע ראשון למה שאנחנו מקווים שיהיה שיתוף פעולה מתמשך בין המשתתפים למתחם המייקרוס. בקורס למדו הילדים להכיר ולהפעיל את מדפסות החיתוך, עבדו במעבדת הנגרות ולמדו תכנות בסיסי. פרויקט הסיום המשותף שלהם היה בניית ספסל מעץ שלו מתזי מים המופעלים על ידי חיישן בטמפרטורה שנקבעה מראש. יוסף שפירא - הוביל והדריך את הקורס מקצועית, יחד עם יעל טנא ואורי לבני שסייעו כמדריכים חברתיים. בימים אלו אנו עובדים על רעיונות חדשים לקורס המשך ולפתיחת קבוצות נוספות לילדי החינוך המיוחד.

צילום: באדיבות רונית טנא

נדב ורונית טנא

מישראל לאוסטרליה ובחזרה

צילום: אורי בראל

לימור שושני

גל דוב חיים קמינסקי-ויילר, בן 21, בנם היחיד של יעל ואמנון, עזב את לימודי הרפואה באוניברסיטה בסידני ועלה על מטוס לישראל. התכנון המקורי היה לעבוד בגידול קנאביס רפואי, בינתיים הוא גודל תמרים בגובה של 4-5 מטרים ונהנה מכל רגע.

ציבורי. אחד הזיכרונות שלי הוא שאנשים מדברים אליי ואני לא מבין כלום. אבל בגיל צעיר מהר מאוד קולטים את השפה, ותוך חודשיים דיברתי אנגלית שוטפת". במהלך השנים הגיעו גל ומשפחתו לביקורי מולדת בישראל. בחופשה האחרונה בישראל הוא שמע על פרויקט עבודה עברית - וגילה בו עניין רב. "המשפחה של אבא (משפחת

אמנון אביו, חקלאי שעסק בעבודות כפיים מגוונות, היה אבא במשרה מלאה וגידל את גל במרבית הזמן. "בילדות הרגשתי די בודד להיות בן יחיד", מספר גל, "אבל אולי זו הסיבה שאני מצליח להתחבר מהר מאוד לאנשים חדשים ולרכוש חברים בכל מקום. השנה הראשונה באוסטרליה הייתה קשוחה, לא ידעתי אנגלית וישר 'זרקו' אותי לבית ספר

אצל גל דוב חיים קמינסקי-ויילר לא רק השם מעניין ולא שגרת אלא גם החיים עצמם. כאשר היה גל בן 7, קיבלה אימו יעל ג'וב מתוק במיוחד - להיות מנכ"לית מקס ברנר באוסטרליה, והמשפחה עשתה רילוקשיין ליבשת הרחוקה. יעל נולדה באוסטרליה ועלתה לישראל בהיותה בת 9, כך שהחיים בין אוסטרליה לישראל הם עניין שכיח במשפחה.

כבר היו תקופות לא קצרות שהייתי רחוק מהבית. למזלי ההורים שלי פתוחים לרעיונות שלי ותומכים בי. בסיום התיכון טיילתי הרבה, באירופה בעיקר, וגם הגעתי לישראל. כרגע אני בהפסקה מהחיים באוסטרליה, אבל לבטח אשוב על מנת לסיים את התואר, נותר לי עוד

הישראלים מאוד ישירים לעומת האוסטרלים. הם אומרים מה שהם חושבים באותו הרגע, וצריך להתרגל לזה

שנה ושליש. הישראלים מאוד ישירים לעומת האוסטרלים. הם אומרים מה שהם חושבים באותו הרגע, וצריך להתרגל לזה. לפעמים יש לי בעיה קצת עם הסלנג, לא הכול אני מבין. יש לי מזל שאני לא מתבייש לשאול והחבר'ה תמיד שמחים להסביר לי הכול".

טוב, הרבה בזכות 'עבודה עברית'. בתחילת התהליך עברתי ראיון קבלה עם אורי, ולאחר מכן ראיון וסיור עם רן. בזכותם הרגשתי מאוד טוב, בבית, ישר מתחילת התהליך. אח"כ גם הכרתי את השותפים שלי לדירה - שחר, לירון, יסמין והדס.

חיפשת קנאביס רפואי, מצאת גדיד תמרים. אתה מרוצה?

"מאוד! נכון שהתחלתי מקנאביס, אבל לאט לאט התקדמתי ל'עבודה עברית'. לא באתי בשביל הכסף או מענק העבודה המועדפת, באתי בשביל ההזדמנות, לעשות משהו אחר, משהו ציוני. לפעמים אני מרגיש שאני הולך בעקבות אבא שלי, שגם היה חקלאי בעין יהב. אגב, בשונה מהשותף לחדר, שחר, אני בכלל לא אוהב לאכול תמרים", הוא מגלה בחיוך. "אבל אני מאוד נהנה מהעבודה בגובה. יש עצים בגובה של 4-5 מטרים, ואנחנו עולים על מנוף עם במה שסוגר סביב צמרת העץ, וזו חוויה נהדרת עבורי. אני טיפוס של ספורט אקסטרים, באוסטרליה קפצתי כמה וכמה פעמים ממטוס, אני מת על סקיי דייווינג. אנחנו עובדים מעשרה לשש בבוקר עד שש בערב, עם הפסקת צהריים ארוכה. יש גם הרבה מפגשים חברתיים, בשבוע שעבר נערך מפגש עם מדורה ופויקה, והיה מאוד נחמד".

כישראלי-אוסטרלי, איך אתה משתלב בהווה הישראלית?

"אני מתגעגע הביתה, להורים ולחברים, אבל

עמית) מתגוררת בעין יהב, וזו אחת הסיבות לבואי לערבה. בביקור האחרון סיפר לי בן דודי על חוות קנאביס רפואי בעין חצבה, ששכרה את שירותיו, ועל האפשרות לעבוד בה. לקח לי ימים ספורים לקבל החלטה, להשהות את לימודי האקדמיים באוסטרליה, לקנות כרטיס טיסה - ולהגיע לערבה".

היית באמצע לימודי רפואה באוניברסיטה. האם לא מדובר במחיר גדול מדי?

"אני לומד להיות חוקר גנטי. התאים לי לעשות הפסקה. יש לי דרכון ישראלי ואוסטרלי, והרגשתי שאני חייב לעצור ולבחון היכן אני רואה את חיי - כאן או שם".

לא באתי ל'עבודה עברית' בשביל הכסף, באתי בשביל ההזדמנות לעשות משהו שונה, משהו ציוני

מאוסטרליה כבן יחיד לדירה של 5 שותפים בערבה... האם זה לא שינוי גדול מדי?

"אנחנו חמישה בצוות של עין חצבה, 2 בנים ו-3 בנות. מתגוררים בדירה אחת, עם מקלחת אחת ושתי אסלות. אנחנו בני אותו גיל ועושים כמעט הכול יחד: עובדים, אוכלים, הולכים לבריכה, מבלים. אני מאוד נהנה מההווה שנוצר מה'ביחד'. כמו שכבר אמרתי, למדתי לרכוש חברים חדשים די מהר. אנחנו מסתדרים מאוד

המעסיקים אותם מקבלים סבסוד חלקי הניתן מהמדינה על העסקת עובדים ישראליים בחקלאות.

פרויקט "עבודה עברית" פועל יחד עם תוכניות מקבילות ברחבי הארץ, בעיקר באזורים חקלאיים פריפריאליים במטרה להגדיל את הביקוש מצד עובדים חקלאיים וכדי ליצור עתודה התיישבותית.

**המעוניינים להצטרף ל"עבודה עברית"
בערבה מוזמנים ליצור קשר עם מנהל
התוכנית - אורי בראל 052-8666225.**

בשבוע מהזריחה ועד השקיעה, כתף אל כתף עם העובדים הזרים.

2. לימודים - ערבי לימוד קבועים בכל שבוע ובנוסף אירועים חוויתיים, טיולים, שבתות לימוד והשתלבות בפעילות אזורית. תוכנית הלימודים מתמקדת בתכנים ציוניים, חלוציים וחקלאיים, ובבניית "ארגז כלים לדרך" שמטרתו להעשיר ולהעמיק את הידע וההתנסות האישית של כל אחד ואחת מהמשתתפים בפרויקט.

3. חיי קבוצה - משתתפי הפרויקט מנהלים מסגרת קבוצתית-קהילתית המקיימת הווי ומגורים במתחם משותף בכל אחד מהמושבים.

החיילים המשוחררים המשתתפים בפרויקט משתכרים עבור עבודתם כמקובל בעבודה חקלאית וזוכים לקבל מענק "עבודה מועדפת". החקלאים

פרויקט "עבודה עברית" נוסד בשנת 2011 והוא פועל במסגרת הפרויקטים החינוכיים של עמותת בין השיטין. הפרויקט מציע לצעירים ישראלים, בוגרי צבא ושירות לאומי, עבודה בחקלאות באזור הערבה תוך שילוב תכנים לימודיים וחוויה קבוצתית. פרויקט "עבודה עברית" פועל כיום בחמישה מוקדים בערבה - עידן, עין חצבה, חצבה, צופר ויהל. בשנה החולפת השתתפו בפרויקט 130 צעירים. בכל שנה פונים לעמותה מאות חיילים וחיילות משוחררים אשר עוברים ראיונות ומיונים על מנת להכין ולבחון את יכולתם ומוכנותם לעבודה הקשה (פיזית ומנטלית) בשדות הערבה. המשתתפים בפרויקט לוקחים חלק בתוכנית המורכבת משלושה אלמנטים מרכזיים:

1. עבודה בחקלאות - עבודה של 6 ימים

אישון במדבר

אלכס ליבק

עין יהב, ספטמבר 2019

סמדר גרייף - "מסע משפחתי"

המושגות על הבנת הצרכים הפסיכולוגיים, הרגשיים והחברתיים של הילדים, ולומדים סגנון תקשורת שבבסיסו פתיחות וכבוד מתוך שוויון ערך בין כל בני המשפחה. בהדרכה, עובדים עם החומרים שהורים מביאים, מתוך שאיפה לתת מענה למה שמטריד אותם: יציאה ממאבקי כוח מתישים עם הילדים, מריבות בין אחים, הרצון להציב גבולות ברורים תוך הימנעות מענישה, השאיפה להנחיל אקלים משפחתי נעים יותר ומיטיב, התמודדות אפקטיבית עם בני נוער בגיל ההתבגרות ועוד.

רגעי שיא

כל תובנה או אסטרטגיה הורית חדשה שמיושמת בהצלחה ומביאה לשינוי, היא מקור לסיפוק ושמחה.

שאיפות לעתיד

אני מאוד מאמינה ב"מסעות משפחתיים" - ביכולת של הדרכת הורים לשפר באופן פרקטי ומשמעותי את איכות החיים של משפחות. אשמח ללוות משפחות הזקוקות לייעוץ ולהכוונה בערבה ומחוץ לה.

מוטו

"יחסים מעל הכל"

בכל החלטה הורית, קטנה כגדולה, חשוב לזכור שמה שהכי חשוב זה קודם כל היחסים בין כל בני המשפחה. מתוך הפריזמה הזאת, עכשיו צריך להחליט מה אומרים לילדים ולא פחות חשוב - איך אומרים להם.

דינמיקה קבוצתית במכינות, בפנימיית "אדם ואדמה" ובמצפה השומר החדש.

איך נולד הרעיון

מערכות יחסים וקשר בין בני אדם עניינו אותי מאז ומתמיד. לפני חמש שנים הגשתי חלום ויצאתי ללמוד הדרכת הורים במכון אדלר. במסגרות החינוכיות שבהן עבדתי, נחשפתי לגישה הפסיכו-חינוכית של אדלר והתחברתי אליה מאוד. התיאוריה האדלריאנית מאוד יישומית, ולאורך שנים הצליחה לשנות לטובה את חייהם של אלפי אנשים ומשפחות. הבנתי שאני רוצה לקחת את הכוח של תיאורית היחסים הזאת ולסייע להורים במסע המשפחתי שלהם.

התנהלות העסק ביום יום

הדרכת הורים ניתנת באמצעות ייעוץ בפגישות אישיות או בקבוצות. מזה כשנתיים, אני מובילה קבוצות הורים ברחבי הנגב, במגזר הבדואי, בבאר שבע ובאופקים. מבלים קצת יותר זמן על הכביש, אבל תחושת השליחות שווה את זה. במקביל, אני גם מקבלת הורים לייעוץ בקליניקה שלי במושב חצבה. במפגשים אנו מגדירים יחד חזון הורי, מתרגלים דרכי חינוך

הנחיית קבוצות הורים והדרכה פרטנית בגישת מכון אדלר ובהסמכת משרד החינוך.

מי אני

סמדר גרייף בת 44, נשואה ללירון, אמה לאורי (15), יאיר (12.5) וזוהר (7). נולדתי וגדלתי במושב חצבה ושבתי אליו לפני כשמונה שנים יחד עם משפחתי. לאורך השנים, עסקתי במגוון תחומים, אבל הקריירה שלי נעה תמיד סביב שלושה צירים מרכזיים: טיפול, חינוך וניהול. למדתי פסיכולוגיה ובמקביל עבדתי במעון צופיה - מעון אבחוני לנערות במצוקה. התחלתי כמדריכה וסיימתי כמנהלת המתחם הסגור במעון, עבודה מרתקת שהפגישה אותי לראשונה עם שאלות עמוקות הקשורות ליחסים בין בני אדם. העמקתי בשאלות אלה כשהכרתי את שיטת "אשכולות חשיבה", שיטה המקנה מימונויות חשיבה וכישורי חיים. בחברת "אשכולות חשיבה" מילאתי שורה של תפקידים ולבסוף שימשתי בתפקיד מנכ"לית החברה. ב-2011 חזרנו לחצבה, הקמנו משק, ונחשפתי לפרויקטים החינוכיים הנפלאים שקמו בערבה. ניהלתי את פרויקט "עבודה עברית", ובמרוצת השנים התחלתי ללוות צוותי הדרכה ולהעביר מפגשי

תעודת זהות

שם העסק	מסע משפחתי
שם	סמדר גרייף
טלפון	052-4331597

ללוש

עוגות ומאפים

חגית שחם

רולדת הפתעה

אופן ההכנה:

מתחילים בהכנת התפוחים המקורמלים על מנת שיהיה להם זמן להתקרר.

קולפים את התפוחים, מוציאים את הליבה בעזרת מכשיר המיועד לכך (תמונה 1), או חוצים ומנקים את הגרעינים בעזרת סכין קטנה. פורסים את התפוחים לפרוסות דקות כך שמתקבלות מעין קשתות.

בסיר רחב ושטוח שמים את כל החומרים למעט התפוחים, ממסים הכול עד לקבלת נוזל אחיד.

מוסיפים את פרוסות התפוחים ומבשלים תוך ערבוב מדי פעם, כ-10 דקות עד שהפרוסות מתרככות ומקבלות גוון שקוף מעט (תמונה 2). יש להיזהר מבישול יתר.

מעבירים את תכולת הסיר למסננת (אפשר לשמור את נוזלי הבישול לשימוש אחר) ונותנים לתפוחים להצטנן לגמרי.

להכנת הבסיס:

מחממים תנור ל-170 מעלות. מרפדים שתי תבניות תנור גדולות (40x30), או

$\frac{1}{2}$ כוס שמן קנולה

$\frac{1}{4}$ כוס חלב

$\frac{1}{4}$ כוס דבש (90 גר')

$\frac{1}{3}$ כוס סוכר (75 גר')

לקרם:

2 קופסאות גבינת מסקרפונה (500 גר')

2 חבילות שמנת מתוקה (500 מ"ל)

8 כפות סוכר (160 גר')

1 כף דבש גדושה (60 גר') - לא חובה

1 כפית תמצית וניל משובחת

לתפוחים מקורמלים:

4 תפוחי גרני סמית קלופים, חצויים, נקיים מגרעינים ופרוסים לפרוסות דקות

$\frac{1}{2}$ כוס סוכר דמררה (120 גר')

$\frac{1}{3}$ כוס דבש (120 גר')

1 כף מיץ לימון

1 כפית קינמון

100 גר' חמאה

שנה חלפה, שנה עברה וערב ראש השנה בפתח, תפוח ודבש הם מסימני החג אבל איך משתמשים בהם לקינוח, שנה אחר שנה מבלי לחזור על עצמנו?

אני מחבבת מאוד את אפקט ה-WOW בקינוחי החג, לכן בחרתי הפעם בעוגת רולדת אנכית, כזו שמחביאה הפתעה שנחשפת רק בחיתוך העוגה. היא רכה ומתוקה וחמצמצה במידה, ועושה כבוד לחג.

מאחר שהעורכת שלי אומרת שיותר מילים = פחות תמונות, והפעם יש צורך בתמונות להמחשה, בואו ניגש ישר לעבודה:

רולדת הפתעה בקישוט תפוחים מקורמלים

לבסיס:

6 ביצים מופרדות

1 כוס קמח (140 גר')

1 כפית אבקת אפייה

$\frac{3}{4}$ כוס סוכר (175 גר')

1 כפית קינמון

קורט מלח

עד שמצפים את כל העוגה ומתקבלת מעין שושנה. אפשר לקחת ארבע פרוסות להניח אותן בשורה כשהן חופפות מעט ולגלגל יחד לקבלת מעין שושנה קטנה שניתן להניח במרכז העוגה. (להסבר מפורט יותר ניתן להציץ במתכון מראש השנה שעבר) אם נשארו לכם פרוסות תפוחים אפשר לקשט את השוליים התחתונים של העוגה. שומרים בקירור.

לאחר סיום הגלגול, מצפים את העוגה שהתקבלה בקרם ששמרנו (תמונה 7). אם נשאר קרם אחרי ציפוי העוגה, אפשר לקשט את תחתית העוגה בזילוף טיפות או כוכבים.

קישוט העוגה:

מתחילים בהנחת פרוסות תפוחים כך שיהיו חופפות בהיקף החיצוני של העוגה (תמונה 8), ליצירת עיגול ואז עוד עיגול וחוזר חלילה

גודל דומה, בנייר אפייה ומשמנים את הנייר. בקערה אחת מערבבים: קמח, $\frac{3}{4}$ כוס סוכר ($\frac{1}{3}$ את $\frac{1}{3}$ כוס הסוכר הנוספת יש לשמור בצד להקצפת החלבונים), מלח, אבקת אפייה וקינמון.

בקערה שנייה מערבבים היטב: חלמונים, שמן, דבש וחלב.

מאחדים את שתי התערובות וטורפים לבלילה חלקה.

בקערת המיקסר שמים חלבונים ומקציפים במהירות גבוהה עד קבלת קצף לבן בהיר. מוסיפים בהדרגה $\frac{1}{3}$ כוס סוכר וממשיכים להקציף לקבלת קצף רך אך יציב.

מקפלים את הקצף לבלילה - בכל פעם $\frac{1}{3}$ מכמות הקצף לקבלת בלילה אחידה ומעט נוזלית.

מחלקים את הבלילה בצורה שווה בין שתי התבניות שהכנו (מומלץ להיעזר במשקל מטבח), משטחים ומחלקים את הבלילה כך שתגיע לכל קצוות התבנית.

אופים כ-15 דקות עד שהעוגה מוכנה, זהובה, אפויה וקפיצית למגע.

מוצאים מהתנור ומצננים לחלוטין.

להכנת הקרם:

בקערת המיקסר שמים את גבינת המסקרפונה, הסוכר הווייל והדבש. מקציפים במהירות בינונית עד שרואים שלא נשארו גושי גבינה. מוסיפים את השמנת המתוקה ומקציפים עד קבלת קרם אוורירי ויציב.

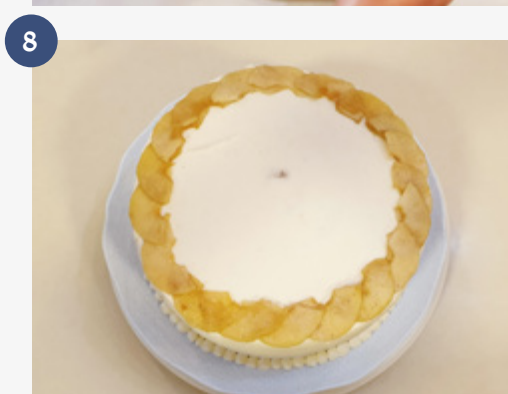
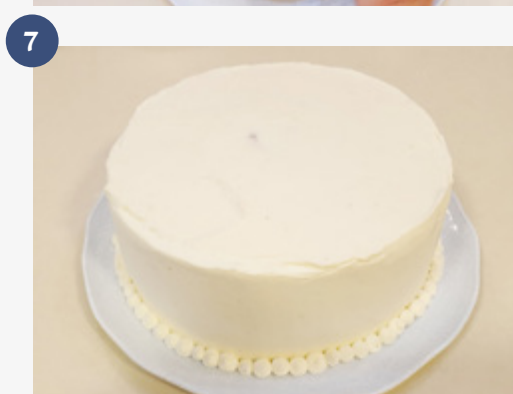
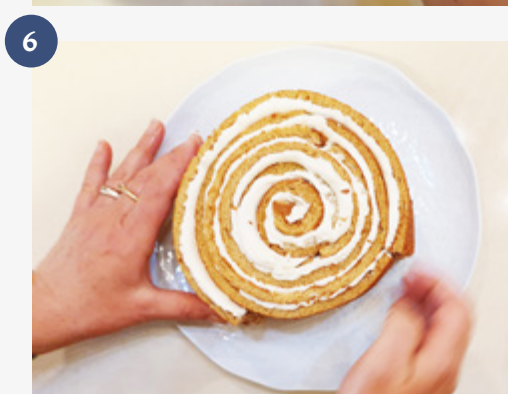
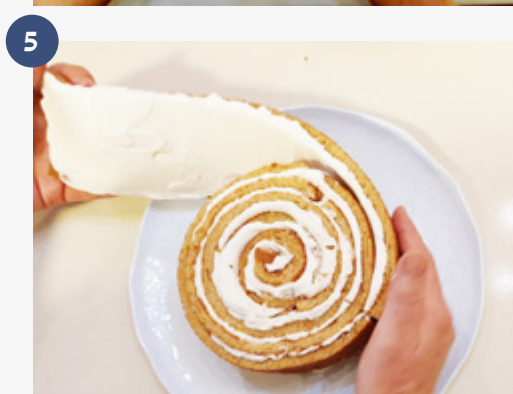
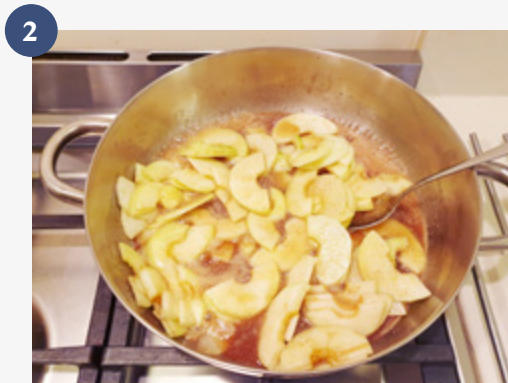
כדאי לעצור ולהעביר לקקן בתחתית הקערה לפחות פעם אחת במהלך ההקצפה כי לדבש יש נטייה לשקוע ולהידבק לתחתית הקערה.

הרכבת העוגה:

על מנת להקל על הגלגול, משחררים בעדינות את הרולדות שאפינו מנייר האפייה אבל משאירים אותן על הנייר. בעזרת סרגל מחלקים כל רולדה לארבעה פסים שווים בגובהם (אני חתכתי את העוגות שלי לפסים ברוחב 8 ס"מ). מורחים על כל רולדה חתוכה, ובעוד הפרוסות זו ליד זו, $\frac{1}{3}$ מהקרם (כ-380 גר'), מומלץ להיעזר במשקל מטבח) ומפזרים בצורה שווה על כל פני השטח.

$\frac{1}{3}$ מהקרם משאירים לציפוי העוגה.

מתחילים לגלגל פרוסה אחת של רולדה בצורה הדוקה (תמונה 3). בכל פעם מוסיפים רצועה ומגלגלים יחד (תמונה 4). אפשר לנסות לגלגל את כל הרצועות בצורה כזו. אני העדפתי אחרי ארבע רצועות להניח את הגליל שהתקבל על צלחת הגשה ולהוסיף את הרצועות הנוספות בצורה אנכית (תמונה 5, 6).

צפר צמרת

על ציפורים וחיות אחרות

עודד קינן

מתוקה כמו צוף

היא קטנה, זריזה, יפה וקולנית, היא קשורה קשר הדוק לערבה ולעצי השיטה שבה והיא בין הציפורים הבודדות בישראל שראויות לתואר "אנדמי". היא גם בין הציפורים הנחקרות בישראל והזואולוג הנודע, פרופסור יורם טוב, הקדיש לה ספר שלם. לרגל השנה החדשה בחרתי לכתוב על הציפור המתוקה בישראל - הצופית.

צופית

צילום: עודד קינן

את נחת זרועה (או במקרה זה כפכפה). בסוף שבוע נמהר ופיזיז אחד שכחה סבתי את חרכי התריסים במרפסתה פתוחים, וכאשר חזרה

ולבלגן, היא שלטה ביד רמה בביתה וכל יצור טועה שנכנס לשם, אם זה ג'וק, שממית או חתול מסכן, גורשו בבושת פנים או הרגישו

סבתי עליה השלום הייתה אישה מסודרת מאוד. היא הקפידה על כך שכל דבר יהיה במקומו ולא נתנה לנכדיה השובבים ללכלך

גילתה שמאהיל המנורה משתלשל לו קן קטן, עגול וסגור כמעט לחלוטין, שרק בחזיתו מבצבץ פתח קטן. משהו בקו העדין והיפה מנע מסבתי לפעול לפי האינסטינקטים הפולניים שלה, ובמקום לנקות את המרפסת ולהעיק את הקן המוזר, היא בחרה דווקא לצפות וללמוד על אודות הדיירים החדשים. מאותו רגע החל רומן נפלא בין האישה המבוגרת לזוג צופיות קטן שבחר לקנן דווקא במרפסת ביתה. מדי ערב זכיתי בשיחות טלפון נרגשות שפירטו בדיוק כמעט אקדמי את חיי הקינון של הצופיות ואת חלוקת העבודה המופלאה בין הזכר השחור והמבריק לבין הנקבה האפורה. לאחר כשבועיים, עת בקעו הגוזלים, הפכה תדירות הטלפונים לגבוהה יותר והשיחות היו נלהבות עוד יותר, נראה היה כי סבתא החלה להעדיף את "נכדיה" החדשים על פני משפחתה הקודמת ועסקה בהם יומם ולילה. פריחת הגוזלים לוותה ברגשות מעורבים של שמחה על הצלחת הקינון ועצב על כך שמשפחתה החדשה עזבה אותה ופרחה. זמן קצר לאחר שהקן ננטש חזרה סבתי להרגליה, פינתה את הקן, ניקתה את המרפסת וסגרה את התריסים... ההרגלים הפולניים גברו על יצר המחקר.

הצופית הבוהקת מתחרה על כמה תארים חשובים במדינתנו הקטנה. היא מהקטנות שבציפורי האזור ושוקלת כשבעה גרמים בלבד, ביצי הצופית נחשבות גם הן בין הקטנות שבביצי הציפורים ושוקלות קצת פחות מגרם אחד. ולבסוף, ואולי החשוב ביותר מבחינת הגאווה הלאומית שלנו, הצופית הבוהקת ראויה לתואר ציפור אנדמית (מקומית) לארץ ישראל. עד לשנות ה-50 הייתה הצופית אנדמית אך ורק לאזור ים המלח והערבה ותפוצתה הוגבלה לוואדיות שיטים ונאות מדבר. הראשון שתיאר את הצופית היה האורניתולוג הצרפתי צ'ארלס לוסיאן בונפרטה שהגדיר אותה כמין חדש למדע על סמך פרטים שנאספו באזור, אך היא קיבלה התייחסות מקיפה יותר בספרו הנודע של הנרי בייקר טריסטרם שצפה בה לראשונה בשנת 1863. בראשית המאה ה-20 לכד הזואולוג הנודע ישראל אהרונז' זוג צופיות באזור יריחו והעבירן לשולטן הטורקי באיסטנבול שגידל אותן בחצר ארמונו. במהלך המאה ה-20 הרחיבו הצופיות את תחום תפוצתן בישראל, זאת בעקבות ההתיישבות האנושית. ריבוי גינות הנוי שבהן צמחים עשירים בצוף סיפקו מזון רב לצופיות, וכיום הן אחד המינים הנפוצים ביותר בישראל.

שמה הלטיני של הצופית, *Osea Nectarinia*, ניתן לה על שום מזונה העיקרי - הצוף, וכך

גם שמה העברי. עם זאת, שמה העברי עבר גלגולים רבים. מנדלי מוכר ספרים נתן לה את השם "דבשון" וישראל אהרונז' שינה את שמה ל"יונק הדבש". השם שונה ל"צופית" על ידי האקדמיה ללשון עברית על פי הצעתו של אברהם שלונסקי. השם "יונק הדבש", אף על פי שהוא עדיין נפוץ במחוזותינו, הוענק לציפור הקוליברי האמריקאית. הצופית שלנו ויונק הדבש האמריקאי אינם קרובים זה לזה כלל וכלל, למרות הדמיון ביניהם, והם אינם חולקים אב קדמון משותף (פרט לאבות הקדמונים של כל מיני הציפורים). הדמיון ביניהם נובע מכך שהם חולקים נישא אקולוגית דומה ומותאמים לשתיית צוף פרחים. לדמיון כזה, בין שני מינים שאינם קרובים זה לזה אך מותאמים לסביבות דומות קוראים "אבולוציה מתכנסת".

בין הזכר לנקבת הצופיות קיימת "דו-פרצופיות זוויתית". צבעה של הנקבה הוא אפור ואילו צבע הזכר הוא שחור מתכתי. הזכר גם נושא בצידי גופו ציציות בצבע כתום בוהק שאותן הוא נוטה לגלות בתקופת החיזור. צבעי הזכר הפיזיקליים (צבעים שמתקבלים בגלל המבנה המולקולרי של הנוצות והאור הנשבר בהן ולא בגלל נוכחות פיגמנטים - צבענים) מעניקים לו ברק כחול כרומטי מרשים ביותר. המקור הארוך והמאונקל מעט של הצופית ולשונה הארוכה מאפשרים לה להגיע לצוף בפרחים עמוקים. אכילת צוף התפתחה באבולוציה משותפת בין ציפורים לבין צמחים. אלו הם יחסי הדדיות ושיתוף, ושני הצדדים עברו אבולוציה על מנת להתאים זה לזה. אצל הצופיות התפתחו יכולות פיזיולוגיות ואנטומיות המאפשרות להן להיזון מצוף ואצל הצמחים התפתחו במקביל פרחים המתאימים למבנה מקורה של הצופית. בעת שאיבת הצוף נוגעת הצופית במצחה באבקנים ובעמוד העלי של הפרח וכך מאבקה אותו. לשונה של הצופית ארוכה מאוד ומפוצלת לשני סעיפים וכך היא מגיעה לצוף בבסיסם של פרחים ארוכים. הצופית נחשבת לאחד המאבקים העיקריים של הרנוג השיטים וייתכן שקיים קשר הדוק בין העלייה בכמויות הצופיות בערבה (כתוצאה מהחקלאות וההתיישבות) לבין העלייה בצמחי הרנוג השיטים הנטפלים לעצי השיטה בערבה.

אחד המאפיינים המדהימים של הצופית היא הקולניות שלה. אצל מרבית ציפורי השיר רק הזכר שר וזאת על מנת להגן על הטריטוריה ולהציג באופן אמין את יכולותיו הפיזיות. אצל הצופיות, כמו אצל מיני ציפורי שיר טרופיות אחרות, גם הנקבה שרה אך שירתה פשוטה

ובסיסית יותר משל הזכר. שירת הזכרים מאפשרת לזהות את הפרט ואת האוכלוסייה שממנה הוא מגיע. הצופיות מרביות להשמיע קולות והמגוון שלהם גדול. הקולות משתנים בהתאם לנסיבות: אזעקה מפני טורף, קריאות לגוזלים ושירה טריטוריאלית של זכרים. מחקרים הוכיחו שלצופיות יש "דיאלקטים" מקומיים שונים כך שבכל אזור ישנם שינויים קלים בשירה. צופית החיה בחצבה תישמע מעט שונה מצופית החיה בעין יהב או בכל יישוב אחר. הדיאלקטים מספקים זיהוי פרטני וסביבתי, וכך כל פרט מתקשר עם האוכלוסייה המקומית שלו, צופית שהגיעה במקרה מחצבה לעין יהב תזוהה בנקל ותגורש...

אחד המאפיינים הנחקרים ביותר אצל הצופיות הוא חיי הזוגיות והמין שלהן. בתחילת עונת הרבייה בוחנת הנקבה את שירתו של הזכר, את גודל ואיכות הטריטוריה ואת יכולות התעופה שלו. עובדה מעניינת היא שאף על פי שהצופית היא אחת הציפורים הנפוצות והנחקרות בישראל, איש לא תיעד מעולם הזדווגות בין צופיות, כנראה מדובר באקט קצר וזריז מאוד הנערך בתוך הסכך. היחסים בין הזכר לנקבה הם מונוגמיים ועד לאחרונה הם נחשבו דוגמה לזוגיות נאמנה... עד להתפתחות היכולת לקחת דגימות דנ"א. במחקר שביצעה רונית זילברמן בהנחייתו של פרופסור יורם יום טוב נלקחו בדיקות דם לצורך דיגום דנ"א מגוזלים של 60 זוגות של צופיות שקיננו ברמת אביב. המחקר מצא שמעל לרבע מהגוזלים שנדגמו לא היו צאצאים של הזכר אלא של זכרים מטריטוריות סמוכות. קרוב ל-50% מהקינים שנבדקו כללו לפחות גוזל אחד שאינו של הזכר ההורה. תופעה זו של הזדווגויות מחוץ לזוגיות אצל ציפורים היא נפוצה בהרבה ממה שנחשב עד לפני מספר שנים, כך שהצופיות אינן לבד. עם זאת, טרם נבדק אם הצופיות ברמת אביב ג' בוגדות יותר מהצופיות בדרום תל אביב, ראשל"צ או הערבה... יש למדע עוד לאן לשאוף.

יש עוד המון מה לספר על הצופיות, על קסמן, על התנהגותן ועל היחסים ביניהן. למעוניינים להעמיק בנפלאותיה של הציפור הזו, אני ממליץ לעיין בספרו הנפלא של פרופסור יורם יום טוב "הצופית הארץ ישראלית" (הוצאת כרמל, 2015). שתהיה לכולנו שנת תש"ף נפלאה, מלאה שירה של צופיות, פרחים עשירי צוף, הצלחה ושלוש.

אבנים מתגלגלות

ארכיאולוגיה ואקטואליה בערבה

רועי גלילי

אליהו בהר חורב

של הסיפור. אליהו הוא נביא ישראלי שזירת הפעילות שלו, למעט הסיפור הזה, מתרחשת בליבה של הארץ הנושבת בין שומרון לדמשק, מדוע אם כן בוחר הנביא להרחיק אל חורב שבלב המדבר?

התשובה לשאלה הזו קשורה ככל הנראה לזיכרונות הולדתה של הדת העברית וראשית ישראל במדבר. מנהגי העלייה העונתית לרגל אל אתרים מקודשים מוכרים היטב מרחבי המדבר ומקובלים היו בקרב קבוצות רועים נוודים כמעט עד ימינו ("זימרה" בפי הבדואים). מסעו של אליהו לחורב, יש להניח, הוא גלגול של המנהגים הללו, דפוס חדש של עלייה לרגל שבו מבקשים תושבי ה"ארץ הנושבת" לחדש מנהגים קדומים שטרם נשכחו והוסיפו להדהד בעת ההיא גם בטקסט המקראי, ככתוב: "אֵלֹהֶי מִתִּימָן יָבֹאוּ, וְקָדוֹשׁ מִהֶר-פֶּאֶרְן סָלָה" (חבקוק ג ג). וגם: "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת-הָעָם,

ואגו, שבה הוא טובח את ארבע מאות נביאי הבעל על הר הכרמל. גם אליהו קשה העורף איננו חסין בוודאי לרגשות ולמראות האימה שחולל, ואולי לא רק מן הנקמה וממבקשי נפשו הוא בורח במסע לחורב אלא גם מעצמו. אופיו ההרואי והמיוסר של המסע שניכר היטב בטקסט ונימת ההתנצלות שבה משוחח אליהו עם האל, מזכירים סיפורים נוצריים, ונראה שיש בו גם מרכיב של בקשת מחילה וכפרת עוונות בסיפור הזה. מן הבחינה הזו נראה שאליהו היה ה"נזיר" הראשון, והמסע לחורב, הרואי ועקוב מדם, העניק השראה לדורות של חוטאים בדימוס ונזירים שאימצו את הפטנט ועלו לרגל אכולי ספקות ורגשות אשם כדי "להתחזק"...דרך דמים היא הדרך לחורב.

בשונה מחוקרי המקרא, מחפשים הארכיאולוגים אחר משמעויות התרבותיות והגאוגרפיות

"וַיֹּאמֶר, צֵא וְעַמְדָהּ בְּהָר לִפְנֵי יְהוָה, וְהָיָה יְהוָה עִבֵּר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֶזֶק מִפָּרֶק הָרִים וּמִשְׁפָּר סֻלְעִים לִפְנֵי יְהוָה, לֹא בְרוּחַ יְהוָה; וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רֵעַשׁ, לֹא בְרֵעַשׁ יְהוָה. וְאַחֲרֵי הָרֵעַשׁ אֵשׁ, לֹא בָאֵשׁ יְהוָה; וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ, קוֹל דְּמָמָה דָּקָה. וַיְהִי כְשִׁמְעַע אֵלֵיהֶו, וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאֶדְרֵתוֹ, וַיֵּצֵא, וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעְרָה; וְהָיָה אֵלָיו, קוֹל וַיֹּאמֶר, מַה-לָּךְ פֹּה אַלְיָהוּ" (מלכים א יט יא-יד).

חובב דרמות הוא האל העברי. הסצנה הזו, כבירת הרושם, שבה מתבשר הנביא אליהו על החלפתו, היא קרוב לוודאי מעמד ה"פיטורין" המרשים ביותר שהתרחש אי פעם. כמשה בשעתו, מעפיל אליהו אל הר חורב שהוא ככל הנראה אחד משמותיו של הר סיני - הר האלוהים והדמיון בין שני הסיפורים איננו מקרי. שם על ראש ההר מטיל עליו האל כמה משימות שאחת מהן היא החלפתו שלו בנביא אחר - הנביא אלישע. הרבה מאוד התייחסויות פרשניות ואומנותיות הוקדשו לה לדרמה הזו, ומרבית פרשני המקרא ובהם גם לא מעט פרשנים מסורתיים, מזהים במעמד הזה את דרכו של האל "להעמיד במקום" ולהרגיע את אליהו, הנביא הכי אכזרי ועצבני בתולדות התנ"ך.

אינני חוקר מקרא וגם לא פסיכולוג, אבל נדמה לי שקשה להתעלם מהעובדה שאליהו בורח למדבר אחרי סצנה אכזרית, נוטפת דם

מתוך: גוגל מפות

מספר אתרים שהשתתפו ב"אודישנים" לקבלת התואר "הר סיני".

מתוך: ויקימדיה

אליהו הנביא. דניאל דה וולטרה.

פארש אליהו ופארש צנובר על ג'אבל מוסה

צילום: באדיבות גילי ששון

מִמְצָרִים, תַּעֲבֹדוּן אֶת-הָאֱלֹהִים, עַל הָהָר הַזֶּה" (שמות ג יב).

היכן הוא הר סיני?

המדבר המזרח תיכוני אכן עשיר בהרים גדולים ומבודדים, ובמשך מאות רבות של שנים התחרו אנשי דת, חוקרים וסתם פנטזיונרים זה בזה והעניקו ביצירתיות את התואר "הר סיני" לשלל הרים ברחבי אפריקה, צפון ערב והמזרח התיכון, מצ'אד ועד החרמון וסביב חלק מן ההרים האלו אכן פזורים מקדשים ומצבות. באופן אישי אני סבור שחלק מההרים האלו אכן שימשו בתקופות מסוימות כמרכזים פולחניים. האומנם היו הקדמונים דתיים כל כך? לצורך הגילוי הנאות יש לציין שלא מעט חוקרים מביעים בשנים האחרונות תרעומת על העיסוק החובבני בשאלת מיקומו של הר חורב ועל השימוש הנדיב (מידי) בתואר "פולחן" ו"פולחני" שניתן למבנים ומתקנים שפזורים במדבריות הנגב וסיני ולא ברור למה שימשו. העיסוק בעניין הזה של הר סיני ומיקומו איננו ממש מדעי מכל מקום, אבל הוא בהחלט מלהיב ומרתק.

בסביבה הקרובה לנו התכבדו כבר לזכות בתואר "הר סיני": ג'אבל הילאל בצפון סיני, ג'אבל חאשם א-טארף במרכז סיני סמוך לאילת, ג'אבל הרון בהרי אדום, הר כרכום והר

רחמה הסמוך לירוחם (וגם לי, כמי שחוקר את נושא הפולחן במדבר, יש כמה מועמדים מוצלחים למשרה הנחשקת...)

במרבית המסורות הנוצריות והיהודיות מזהה פארש (עמק) אליהו שעל ג'אבל מוסה בסיני, עם מקום מחבואו של אליהו. זהו עמק קטן בליבן של חומות הגרניט האדומות, צלבים שהציבו נזירים נוצריים במשך מאות שנות התבודדות מציצים מדבשות האבן, וכמה ברושים עתיקים מצלים על קפלה לבנה ומאובקת. לפעמים כששוקעת השמש והמוני התיירים נעלמים, אני רואה אותו, את אליהו "אִישׁ בָּעַל שֶׁעָר וְאָזוֹר עוֹר אָזוֹר בְּמִתְנָיו" (מלכים ב א ח) "צץ ממעבה מחלפותיו", יורד בצעדים כבדים בין צללי הברושים אל הקפלה ולרגע, מזדחל קול דממה דקה מנקיקי הגרניט ומין עצב מוזר. ויד רכה מונחת מבעד לאלפי שנות היסטוריה על שכמו של האיש הכועס והמסוכסך והמיוסר הזה. עד שנרגע. זה לא קרה. אליהו ירד מן ההר אך לא מיהר להתפטר ממשרתו ונראה גם שלא למד דבר - להיפך - נראה שאליהו שכנע את אלוהים (!) לתמוך בקו הקנאי שלו: "ברשות ובסמכות" ובשליחותו של האל הוא יוצא לדמשק, למסע רצחני ופוליטי ודתי מאוד בו ימשח את אלישע ליורשו, ידיח ויכתיר מלכים ברחבי המזרח הקדום. עד כמה שזה נשמע מטורף, מתכנן

אליהו בשבתו בחורב, מלחמת דת עקובה מדם ובשם האל הוא מתכוון לשסות את צבאות ארם, שמקום מושבם בסוריה, בבני עמו הישראלים. בסופן של כל המזימות והאינטריגות האלו, ויותר, כך הוא מבטיח, רק שבעת אלפים נפש מישראל, "כָּל-הַבְּרָכִים, אֲשֶׁר לֹא-כָרְעוּ לַבָּעַל, וְכָל-הַפָּה, אֲשֶׁר לֹא-נָשָׁק לוֹ" (מלכים א יט יח). אגו ופונדמנטליזם דתי תמיד גברו על ייסורי המצפון אצל אליהו (ששינה לימים תדמית ובתפנית עלילתית מפתיעה הפך במסורות היהודיות למין סנטה קלאוס חביב - גם סנטה דרך אגב היה טיפוס רצחני - נושא לסיפור נפרד).

מלחמות הדת והאגו טרם תמו, וה"דרך לחורב" עודנה עקובה מדם. אותה האש שהבעיר אליהו בדמשק לפני 2800 שנה שבה לבעור בסוריה וגם היום ייסורי המצפון אינם משחקים תפקיד בפוליטיקה העולמית. בסוריה של ימינו גועשות מלחמות הדת בין המוסלמים הסונים למוסלמים השיעים (שזכו בפי הפרשנים לכינוי "מלחמות הסושי"). באכזריות יוצאת דופן הצטרפו האיראנים והרוסים לחגיגת הדמים, ועל הטירוף הדתי ומלחמת האגו משלמים הסורים בדם. וגם היום שותקים העולם ו"נביאי המוסר" שלו לנוכח הזוועות.

עשה זאת בעצמך

זיוה עמית

ברכת חג אקולוגית

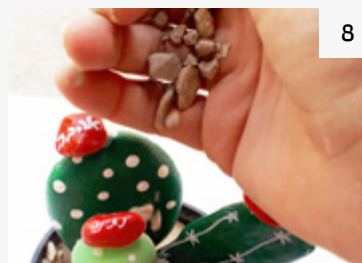
חומרים (תמונה 1):

- עציץ קטן / כוס
- קרטון עגול בקוטר העציץ / הכוס
- 4-6 חלוקי נחל בגודל 4-7 ס"מ
- 3-4 חלוקי נחל קטנים בגודל 1-2 ס"מ
- צבעים לפי בחירתכם (טושי פוסקה / צבעי אקריליק / צבעי גואש)
- דבק חם
- חצי כוס חצץ
- טוש לבן/שחור (או צבע אחר שתעדיפו)
- דבק פלסטי

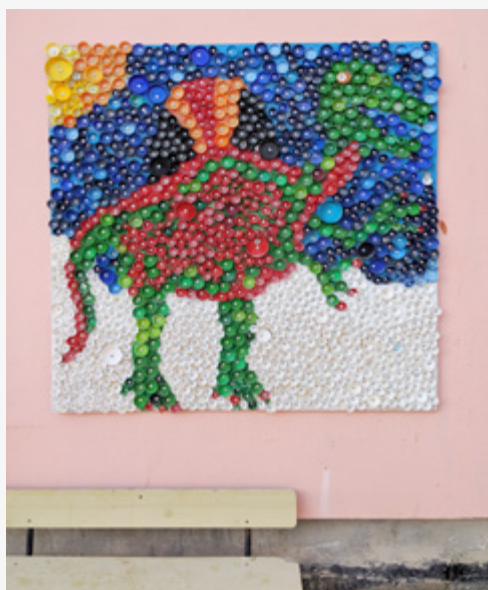
הוראות הכנה:

1. התחילו בצביעת חלוקי הנחל הגדולים (ירוק/אדום/צהוב) (תמונה 2).
2. הוסיפו עיטורים של נקודות / כוכביות / פסים שיזכירו קוצי קקטוס (תמונה 3).
3. על חלוקי הנחל הקטנים כתבו מילות השראה / ברכה (תמונה 4).
4. הדביקו בעזרת דבק פלסטי את הקרטון העגול בתוך העציץ או הכוס שבחרתם בעומק של כסנטימטר אחד מקצהו העליון (תמונה 5).
5. הדביקו בעזרת דבק חם את חלוקי הנחל הגדולים שצבעתם בתוך העציץ (תמונה 6).
6. הדביקו את חלוקי הנחל הקטנים עם מילות השראה שכתבתם על חלוקי הנחל הגדולים והצבועים (תמונה 7).
7. מלאו בחצץ את כל החריצים שנשארו בין חלוקי הנחל כך שיסתירו את הקרטון שמתחת (תמונה 8).
8. מלאו בדבק פלסטי את כל האזור שעליו הנחתם את החצץ (תמונה 9).
- לאחר 24 שעות הדבק מתייבש כולו והופך לשקוף וקשה, ויש לכם מתנת חג יוצאת דופן, מעשה ידכם (תמונה 10).
- כמה מילים לסיום:
- אחרי שנתיים שבהן שיתפתי רעיונות והדרכות ליצירה במדור "עשה זאת בעצמך", אני נפרדת מהעיתון, ביצירה לשנה החדשה.
- תודה לכל המפרגנים ולכל העוקבים האדוקים של המדור. שמחתי לשמוע על עבודות היצירה שהכנתם ולקבל מכם תמונות של היצירות שנעשו לפי ההנחיות שנכתבו במדור. שמחתי לענות על שאלותיכם בתחום היצירה.
- אני עדיין פה, בסטודיו שלי, ממשיכה לעשות את מה שאני אוהבת. מאחלת לכם שנה טובה, יצירתית ומלאה השראה, המשיכו ליצור בחדווה ובזיו היצירה!

זיוה עמית - זיו היצירה

פקק בלי בקבוק

ציור קיר מפקקים בגן סלעית בצופר

בהם למשחק, ללמידה, או להעביר אותם אלינו ל"כמה שצריך" לשימוש ביצירה וייעוד חדשים ומפתיעים. כמה מפתיעים? במתחם הגנים בצופר תוכלו לראות ציור קיר שהכינו ילדי גן סלעית. הציור הוכן מפקקים שהילדים אספו, מיינו והבריגו למשטח העץ. שילוב של יצירה, עבודה מוטורית עדינה וחדווה של יצירה משותפת.

בשנה החולפת הגרעינרים בערבה אימצו פטנט מבריק לאיסוף בקבוקים ריקים שהושלכו בצידי השבילים. על התרמיל שלהם מחובר חבל ואליה מחוברים פקקים מסוגים שונים. כל בקבוק זרוק מתחבר לפקק מתאים ונתלה על התיק ובסיום הטיול הולך לשימוש חוזר.

מה אתם עושים עם הפקקים שלכם? אתם מוזמנים למצוא להם שימושים חדשים, לספר לנו עליהם או פשוט להביא אותם אלינו ונחשוב יחד על ייעודם החדש. או שאפשר להשאירם בפינות המיחזור המושבות במכלי האיסוף שלנו, לשלוח עם הילדים לביה"ס או לקפוץ אלינו לקפה וביקור עם הפקקים שאספתם.

וכמובן לילדי הגנים ובית הספר היסודי. במרכז אנחנו אוספים ומציעים מוצרים מחומרים רבים ומגוונים שהושלכו למיחזור. בכל גיליון נתמקד בחומר או מוצר אחד ובאפשרויות הרבות שניתן למצוא לו.

בואו נדבר על פקקים!

הם מיוצרים במטרה מוגדרת: לסגור, לפקוק ולאטום. בוויקיפדיה כתוב: "פקק הוא אמצעי לאטימת בקבוק. המילה העברית **פקק** היא אונומטופיאה שמקורה בצליל ה'פק' ששומעים בעת חליצת פקק מבקבוק". אונומטופיאה? - זוהי מילה או צירוף מילים שצלילן מחקה את משמעותן. יש במילים הללו חן רב.

יש סוגים שונים של פקקים:

פקקי שעם - לבקבוקי יין, הם נעוצים בצוואר הבקבוק, ושלפתם נעשית בעזרת חולץ פקקים. פקק פלסטיק מתברג - משמשים לסגירת בקבוקי פלסטיק, פתיחתם קלה ללא צורך בפותחן.

פקקי כתר - משמשים לסגירת בקבוקי זכוכית, הם עשויים מפיסת מתכת דקה שאליה צמודה טבעת גומי, שפתי רצועות המתכת לופתות את פיית הבקבוק, ובעת פתיחתם הפקק מתעקם ואין הוא יכול עוד לשמש לסגירת הבקבוק. פרט מעניין הוא שפקק הכתר נחשב למוצר החד-פעמי הראשון בהיסטוריה, הוא הומצא על ידי ויליאם פיינר בשנת 1892 בבולטימור. חיי הפקק קצרים הם ויעודם חולף מהר.

שימוש חוזר

עשיית שימוש חדש במוצר לאחר שהשימוש הקודם בו הסתיים, על ידי ניצול המוצר למטרתו המקורית וניצול מאפייניו למטרה חלופית. במרכז "כמה שצריך" פקקים הם אחד המוצרים האהובים עלינו. כל כך אהוב שבכל כיתה בבית הספר היסודי הצבנו מיכל שמיועד לאיסוף פקקים. ילדי בית הספר מוזמנים לאסוף פקקים בבית ולהביאם לכיתה ולהשתמש

אנחנו רוצות להציע לכם להצטרף אלינו ואל הפעילות של מרכז "כמה שצריך", להכיר לכם את האפשרויות הרבות לשימוש חוזר של פריטים וחפצים שנועדו לשימוש מסוים ויכולים לשמש לייעודים נוספים. בעולם שבו הצריכה הולכת וגוברת וכמות הפסולת עולה על כל דמיון ומקום, אולי כדאי לצרוך פחות, לזרוק פחות ולמצוא לכל דבר שימוש וייעוד נוסף, חדש, אחר. זה מה שאנחנו עושות ב"כמה שצריך", מרכז חינוכי-קהילתי המשלב חשיבה ושימוש חוזר, מתוך יחס מעשי לאיכות הסביבה, ופיתוח יצירתיות ביחס לפריטים וחפצים הקיימים סביבנו וניתן להשתמש בהם מחדש. המרכז שלנו מיועד בעיקר לצוותי החינוך בערבה, אולם הוא פתוח ומזמין את כל מי שרוצה ליצור ולהשתמש בחומרים מעניינים וזמינים, לבוא וללקט מהאוסף המוצע לכם בחינם.

מרכז "כמה שצריך" הוקם בסיוע שותפות ביחד ערבה-אוסטרליה של הסוכנות היהודית והיחידה הסביבתית במועצה. המרכז פתוח אחת לשבוע באופן קבוע לצוותי החינוך בערבה. מעת לעת מתקיימים בו מפגשי יצירה ואירועים קהילתיים המיועדים להורים וילדים,

פטנט לאיסוף בקבוקים ריקים בטיול התמונות באדיבות מרכז "כמה שצריך"

חיים ברשת

מורה נבוכים לחיים המקוונים

גילה טל

הכול בנייד חלק א'

Endomondo - מיועדת לאותה מטרה, וגם לה יש משתמשים רבים. נסו והחליטו איזו אפליקציה אתם מעדיפים.
Seven Minute Workout - התעמלות ברגע. למי שאין לו זמן ובכל זאת רוצה להתעמל.
Jefit Workout - מתאמנים בחדר כושר? זה כל מה שצריך לשם כך - גם אם לא ידעתם שצריך.
nike training club - שעורי ספורט מלאים. מעל ל-100 אימונים אירוביים.

עוד אפליקציות מומלצות לסוגי ספורט ספציפיים
Runtastic six pack abs מומלץ מאוד למי שרוצה לפתח שרירי בטן.
Virtuagym Fitness - מאמן אישי שמאמן אתכם אצלכם בבית. המון תרגילים בכל הרמות.
Nike Run Club - במיוחד לריצה. למתחילים וגם למקצוענים. תוכניות אימון ושיפור ביצועים.
TRX - למכורים לתרגול הרצועות הזה.
Butt and Legs - Buttocks Workout - לפיתוח ישבן ורגליים חטובות.
C25K היעד: ריצת 5000. ממש מההתחלה (ממצב של בטטת כורסה...). כשתגיעו ליעד - יש אפליקציות המשך.

לאילו שלא יכולים בלי מוזיקה
FIT Radio - פלייליסט לכל פעילות, למי שאוהב להתעמל עם מוזיקה.
RockMyRun - Workout Music - למי שהמוזיקה חשובה לו במיוחד. התאמות בין הפעילות למוזיקה.

- בספורט, תחום רחב ומגוון בפני עצמו. אם אתם, כמוני, הולכי או רצי הבוקר, כדאי לכם להיעזר באפליקציה מתאימה. אני מעדיפה את **runkeeper** שמאפשרת להחליט בין סוגי הפעילות (הליכה, ריצה, רכיבה), ליצור תוכנית אימונים, להקליט את המסלול ולשמור תמונות לאורכו. האפליקציה הזו נותנת מגוון נתונים על המסלול וגם מסנכרנת הכול לחשבון שלכם באתר.

בזמן ההליכה אפשר סתם ליהנות מהנוף, לשמוע רדיו, למשל 103FM שמציע תוכניות שמורות מגוונות, לשמוע מוזיקה, או כפי שכבר המלצתי בכתבה קודמת - להקשיב לספר קולי שיעביר את ההליכה או את הריצה בכיף. האפליקציה עובדת כמוזון ברקע ומאפשרת להפעיל אפליקציות נוספות באותו זמן. זו אפשרות אחת, יש עוד רבות, שאפרט בהמשך.

איך אתם מעדיפים את פעילות הספורט שלכם? בחדר כושר, בחוץ, בבית, עם משקולות, עם רצועות TRX - או בכלל על הכורסה הנוחה?
עשיתי בשבילכם את העבודה ומצאתי מה הכי מומלץ במספר רב של אתרים:
כל האפליקציות מתאימות גם לאיפון וגם לאנדרואיד ולכולן יש גרסה חינמית.

runkeeper - האפליקציה שכבר הזכרתי, מתאימה לכל פעילות ספורטיבית מבוססת מרחק, לריצה או רכיבה וכדומה. האפליקציה עוקבת אחרי המסלול שעשיתם ומחשבת לכם את משך הזמן, המרחק, המהירות והקלוריות ששרפתם באותו אימון.

כתבה ראשונה בסדרה שמטרתה לעשות סדר ולהפיק את המיטב ממה שהפך להיות איבר חיוני של כולנו: הסמארטפון. נתחיל בתרגיל קטן: רשמו על דף אילו מכשירים וכלים לדעתכם אפשר למצוא בטלפון החכם שלכם.

עכשיו בדקו את הרשימה שהכנת:

מצלמה, מצלמת וידאו / טלוויזיה ומקרן סרטים / מפה / רשמקול, מקליט שיחות / נגן MP3 / שעון / טלפון / מצפן / פנס / זכוכית מגדלת / מראה / סרט מדידה / ספרייה / לוח שנה / אלבום תמונות / מחשבון / מד צעדים / מכשיר ניווט (GPS) / שלט רחוק / שעון מעורר, שעון עצר / מודד דופק / פנקס רשימות / פקס / קונסולת משחק / ספר בישול / סורק / מילון לשפות...

כמה זכרתם? מה שכחתם? מה בכלל לא ידעתם שקיים?

מה המשותף לכל המכשירים והכלים הללו? את כולם מחליף בקלות מכשיר אחד - סמארטפון, שלא צריך להיות משוכלל במיוחד. וזה עוד לא הכול, לסמארטפון שלכם יש עוד הרבה יכולות. למעשה, הוא מאפשר לנו לוותר על מחשב וטאבלט ולהשתמש בו כמעט לכל השימושים שייעדנו להם. את מגוון הכלים והיישומים שניתן למצוא במכשיר המשוכלל הזה קשה למצות, וכדי לגעת, ולו באפס קצהו, לא די בכתבה אחת. בגיליונות הבאים אנסה לעבור על מספר תחומים הקשורים לאפליקציות ושימוש בנייד, גם בעזרת התגובות והבקשות שלכם, שאני מקווה שיבואו.
נתחיל במה שכדאי גם להתחיל בו את היום

שירה

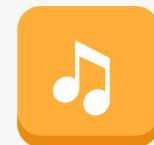
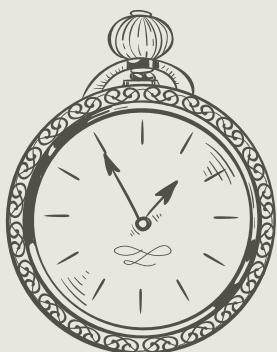
אורנה טל

בן שש הייתי וביקשתי מאמא שלי שתקנה לי שעון. היא הוליכה אותי בידי החוצה ואמרה:
"אתה לא צריך שעון זיידה. תראה כמה שעונים יש בעולם".
היא הראתה לי את צלו של האקליפטוס, שבגודלו, בכיוונו ובצינתו אמר תשע בבוקר.
את העלעלים האדומים של הרימון - שאמרו אמצע מרץ.
את השן שהתנדדה בפי - ואמרה שש שנים,
ואת הקמטים הקטנים שבזווית עיניה, שריצדו ואמרו ארבעים.
"אתה רואה זיידה, ככה אתה בתוך הזמן. אם יקנו לך שעון, אתה תהיה רק לידו".
(מתוך הספר "כימים אחדים" מאת מאיר שלו)

אני מביטה בפניו הטובות של נכדי הקטן
וחדלה מלספור את תשעת ירחי לידתו,
ומתחילה לאסוף
את מראות חייו
כשידי מונחת בתוך כף ידו.
אני מלטפת את תלתליו הזהובים של ילדי בכיתה
וסופרת מחדש שנה חדשה.
אני שולחת עיני אל אבי ואמי,
ויודעת את קמטיי - קמטיהם,
את שנותיי - שנותיהם.

אינני עונדת שעון על ידי הכבדה,
וגם לא צמיד מזהב או מאבן צחורה.
אני מבקשת להביט אל ניצני הפרחים,
ואל השדות שבהם שוב ניבטים
פירות ראשונים.
אני מקשיבה לזריחות ושקיעות של ימים חדשים,
שמניחות לגופי לאסוף
חלומות נכונים.

ואתה אלוהי השמחות,
אלוהי החגים,
אלוהי החיים
עשה שנדע להלך
בשבילים.
ושנהיה
תמיד ראויים.
ראויים
להיקרא
אנשים.

לאלו ש"עושים ספורט" מהכורסה

LaLiga Sports TV - הליגה הספרדית
בשידור חי.

Red Bull TV: Live Sports, Music & Entertainment

אירועי ספורט מכל מיני סוגים. מומלץ
למי שאוהב. בנוסף, לכל קבוצת ספורט
רצינית יש אפליקציה משלה. אם אתם
אוהדים שרופים - חפשו את הקבוצה
שלכם בחנות של הסמארטפון.

משחקי ספורט

מגוון גדול ועצום. ממש על קצה המזלג:
Live NBA - רק לאנדרואיד.

FIFA - משהו שלא ניתן להתעלם ממנו.
יש הרבה מאוד משחקי כדורגל משוכללים
- לאוהבי הז'אנר.

Speed for Need - למי שמרוצי מכוניות
"עושים להם את זה".
יש עוד ועוד ועוד...

ועכשיו לפרסומות

אם אתם עוסקים בספורט או לא - בערבה
התיכונה הכי מועילה האפליקציה של
הערבה: חפשו בחנות האפליקציות
"ערבה תיכונה" והתעדכנו בכל מה
שחשוב: לוח מודעות, לוח אירועים,
טלפונים, שעות פתיחה של המרפאות
ועוד ועוד. אפשר להיעזר גם בקישור
<https://www.arava.co.il/14838>

המבחן חידות ושעשועונים חגי תשרי

מוח צעיר / דליה שחר

1. הוא והיא

(דוגמא: הוא צבע והיא ירח = לבן / לבנה)

הוא מארבעת המינים והיא אסתר / _____

הוא טעים והיא מארבעת המינים / _____

הוא שם אחר לסוכות והיא כינוס / _____

הוא לא אכל והיא נקלעת / _____

הוא מתוק והיא על גב הגמל / _____

הוא נאכל בראש השנה והיא מלאה באוויר / _____

הוא עצם בפה והיא תקופה / _____

הוא ישוב חקלאי היא מחילה / _____

הוא גג הסוכה והיא מבנה לחצר / _____

הוא מחלקי הרגל והיא דברי הודיה / _____

2. תפוזרת

המילים יכולות להופיע מימין לשמאל ולהפך מלמעלה למטה ולהפך ובאלכסונים

אושפיזין, אתרוג, דלי, הדס, חג אסיף, יום כיפורים, כל נדרי, לולב, סוכה, סכך, סליחה, ערבה, צום, רימון, שברים, שופר, שנה טובה, תפוח בדבש, תרועה, תשליך, תשרי

ה	ב	ו	ט	ה	נ	ש	מ	י	ל	ד	נ
ת	ל	ו	ל	ב	ו	ה	כ	ו	ס	ש	י
ש	ד	ח	פ	ה	ע	ד	ו	מ	ל	ת	נ
ל	מ	ג	ו	ע	ר	נ	ת	כ	י	פ	ז
י	נ	א	נ	ו	פ	י	ס	י	ח	ו	י
כ	כ	ס	ו	ר	ו	מ	צ	פ	ה	ח	פ
ר	ה	י	מ	ת	ש	ר	י	ו	ת	ב	ש
מ	ב	פ	י	ס	ד	ה	ו	ר	י	ד	ו
ו	ר	י	ר	ד	נ	ל	כ	י	ב	ב	א
צ	ע	א	ת	ר	ו	ג	ו	מ	ר	ש	מ

פתרון מוח צעיר

טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל
טלטל - טלטל

מאוזן

1. יצחק נתן בעל (5)
5. מנהג האיבר (4)
8. מהו מקומו של האדום? (3)
9. השנה יושב כבד (3)
11. לוין מחזיר תו (2)
12. צליל חוזר ממקום גבוה (2)
14. אנוש לא אהוב (4)
16. קיבוץ יפנה בילדה? להפך (5)
19. שתוק גרגורי, זו התפוקה! (4)
21. יקראו ספר (5)
23. שתי בהמה! (3)
24. עליו להחזיר את רחב ללא ראש (2)
25. טבלה בקהילה הגאה (4) (ר"ת)
27. אבי אבנר חוזר ושר (2)
28. הוזדרז אולי ממירון (3)
30. נעטף סוכה (4)
32. בן כנען פחד (2)
34. אין בו טעם בסוכה (3)
35. פרוש קרן לתרועה (4)
37. בית במשקל זה מה שהשיגו (5) (מ')
39. חברה מושב בתה (5)
41. הקפדה ללא ראש זה כלום! (3)
42. מתנה תחזיר מציאות (2)
43. טרחה לקבלת קומיסיון (4)
45. כף חסר זיק (4)
46. תו בצליל שלהבת (4)

הסבר קיצורים

מ' - כתיב מלא
ר"ת - ראשי תיבות

1. ישרת בחודש (4)

2. זיז של כלי נשיפה בברכה (4,3)
3. גרנט יחזור ויצעק בכאב (2)
4. כמו 12 מאוזן רק הפוך (2)
5. מתחבר לראש או הנים (4)
6. זוהר וציפי מהטלביזיה (4,3)
7. סל אדמה (2)
10. שלום השיב אבן (2)
13. התנגש בבנין אחרי נמל תעופה (4) (ר"ת)
15. רגולטור במחזור (3)
17. חצי ראש ממשלה בתוכי (2)
18. חשב כפול 4 מאונך (4)
20. כרכה משחק בקרבה יתרה (4,3)
22. מהירות צב לחצי מאמן (2)
24. עם נשק מספיק בריח אולי (4)
26. מלחין רב לשווא (4)
29. שן בשר במסוק לא מאויש (4)
31. ובן משפחתי עם חזרת יפנית (4) (ח')
33. קול השופר נשמע עם האחרונה ונוקד (5)
34. הקבוצה מקיימת מצוות סוכות (4)
36. וילקוט ישן (4)
38. לאחד המינים יש איבר (4)
40. חצי חטיף בתוכם (2)
42. בן אדם חוזר עייף (2)
44. תבלין מחזיר צליל (2)

[illegible]

ԺԺ՝ ԼԳ (ԱՄԱԼԱ ՀԼ)
 ԺԺ՝ ԱԲ (ԱՄԱԼ ԱԹ)
 ԺԺ՝ ԸԸ (ԱԽԱ ԸԱ ԸԼ)
 8Է՝ ՀԼԿԵ (ՀԼ ՀԵ)
 9Է՝ ԱԶԸ
 ԺԷ՝ ԼԸԸԼԳ
 ԷԷ՝ ԱԼԱԼԱ (ԱՄԱԼԱԼ)
 ԼԷ՝ ԼԸԸԸ
 6Ը՝ ԼԱԼԼ (ԱԼ ԸԱԼԼ ԼԼ)
 9Ը՝ ԸԸԸԸ (ԸԼ +ԸԸ)
 ԺԸ՝ ԱԹԱ (Ա, ԸԱԼԱ ԱԹ)
 7Ը՝ ԱԸ (ԱԽԱ ԸՀԱԸ)
 8Ը՝ ԸԸԸ ԸԸԸԸ (ԸԸԸԸ ԸԸԸԸ)
 8Ը՝ ԼԼ ԼԼ
 ԸԸ՝ ԸԸ
 5Ը՝ ԸԸԸ
 ԷԸ՝ ԸԸԸԼ (ԸԸ ԱԸԸԸ ԸԸԸ)
 ԸԸ՝ ԱԸ (ԱԸԸԸ ԱԸԱԸԱԸԱԸ)
 Ը՝ ՀԸ (ԱԸԸԸԸ)
 9՝ ԸԸԱ ԸԸԸ
 5՝ ԱԸԸԸ
 Ժ՝ ԼԼ
 Է՝ ԼԸ
 Ը՝ ԱԸԸ ԸԸԸԸ (ԱԸ ԸԸԸԸ)
 Ը՝ ԱԸԸԸ (ԱԸԸԸԸ)
 ԱԸԸԸ

31.10-2.11

יוגה ערבה
www.yogaarava.co.il
יישובי הערבה | 052-3665935

אירועים בערבה

תש"ף 2019-2020

9-10/1

Arava Challenge
ע"ש יוני פרידמן ז"ל
www.aravarun.co.il

21/12

חנוכי'אדה
יום ספורט לכל המשפחה
ספיר

14-23/11

סרטים בערבה 8
www.aravaff.co.il
צוקים | 052-3666646

5-7/11

כנס שיטים בערבה
עבר, הווה, עתיד
מרכז ויידור, חצבה

12-13/2

יום פתוח ערבה
www.aravaopenday.co.il
מו"פ ערבה, חצבה

1/2

חגיגת טיולים בערבה
פרטים בהמשך...

18/1

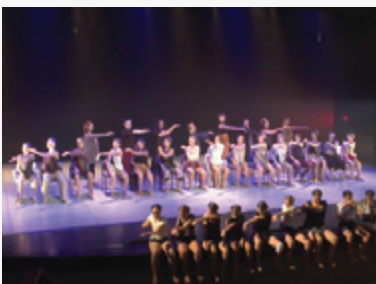
סובב ערבה
www.sovevarava.co.il
פארן

16-17/1

כנס לימוד ערבה
[limmudaravaa](https://www.facebook.com/limmudaravaa)
מרכז קהילה ערבה

יוני

פסטיבל חולות במה
מחול ותיאטרון בערבה
מרכז קהילה ערבה

18-21/5

מילים ברוח
ימי שירה בערבה
יישובי הערבה

29/4

חגיגות יום העצמאות
72 לישראל
ספיר

5-7/3

גראן פונדו - רחבי הערבה
פסטיבל אופניים בינלאומי
granfondoisrael.com

עדכונים שוטפים על כל אירועי הערבה, קטנים כגדולים, בלוח האירועים באתר הערבה: www.arava.co.il